

Бюлетинът е изготвен по
последни данни
публикувани към
31.05.2020 г.

Цитираните данни в бю-
летина са последните
данни, публикувани в
официалните източници:
Министерство на финан-
сите, Българска народна
банка, Национален ста-
тистически институт, На-
ционална агенция по зае-
тостта.

Електронната система,
използвана за теглене на
данни от официалните
източници е CEIC Data
Manager.

Обединена българска
банка
Структура
Главен икономист

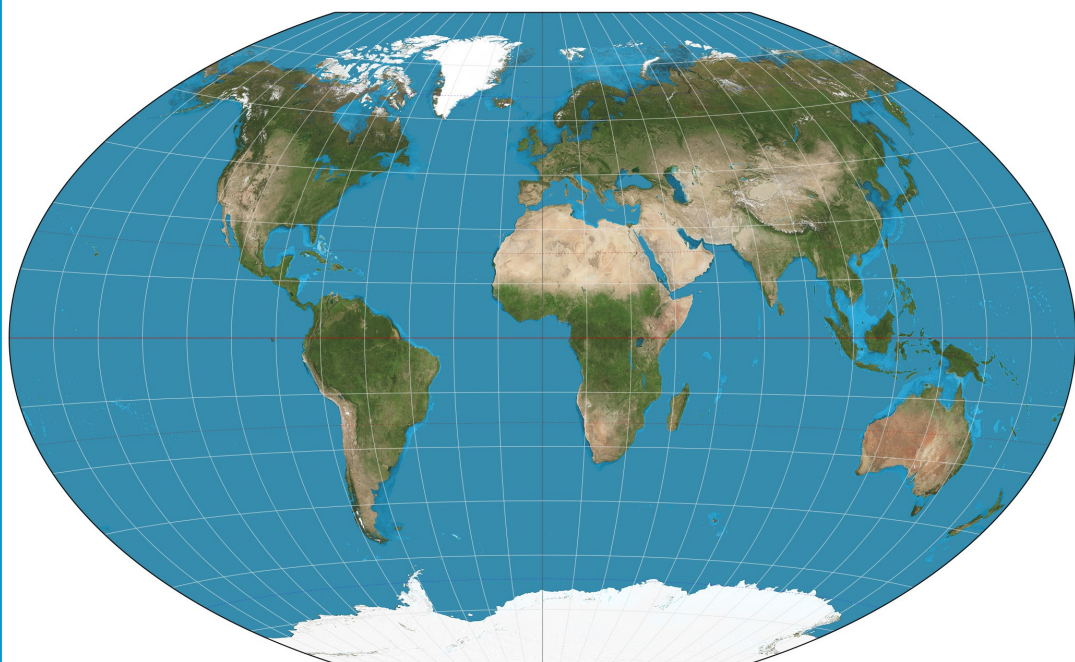
За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
Petia.Tzekova@ubb.bg
тел.: +359 2 811 2980

Петър Игнатиев
Главен анализатор
e-mail:
Petar.Ignatiev@ubb.bg
тел.: +359 2 811 2982

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН



Май 2020 г.

гр. София

- Икономиката в еврозоната се сви с -3,8% на тримесечна база за първото тримесечие, в сравнение с пазарните очаквания за спад с -3,5%. През първото тримесечие на годината икономиката на блока се сви с -3.3% на годишна база спрямо първото тримесечие на миналата година. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да се забави до 0,4% през април 2020 г. от 0,7% през предходния месец. Сезонно коригираният процент на безработицата в Еврозоната се покачи до 7,4% през март 2020 г. от 7,3% през предходния месец. Ние променихме прогнозата си за по-малко тежък спад на БВП в еврозоната през 2020 г. и по-умерено възстановяване през 2021 г. Всъщност по-ранното премахване на блокирането в Европа може да означава, че нивото на рецесията ще бъде по-малко дълбоко, отколкото се очакваше по-рано. В същото време обаче няколко фактора предполагат, че възстановяването след това може да бъде по-малко от прогнозираното предишния месец. Това означава, че на БВП ще отнеме повече време, за да се върне към нивото си преди кризата. Всъщност до края на 2021 г. ние предвиждаме, че БВП на еврозоната все още ще бъде около 5% по-нисък, отколкото беше в края на 2019 г. Следователно, докато годишната ни прогноза за растеж на базовия случай за 2020 г. остава относително постоянна и достига до -11%, ние променихме нашата цифра за растеж през 2021 г. до 6,9%. И все пак потвърждаваме, че както спадът на производството през 2020 г., така и силата на възстановяването през 2021 г. се колебаят значително между държавите, тъй като те зависят не само от развитието на пандемията в тези страни, но и от структурата на техните икономики и способността им да реагират със стабилизиращи политики. Между най-големите икономики на блока Италия и Испания отбелязват най-големите темпове на свиване, като БВП спада съответно с -15.3% и -14.9%. Прогнозата за икономиката на Франция е че ще се свие с -11%, докато БВП на Германия вероятно ще спадне с -8.1%.
- Италианският БВП се е свил с -4.7% на тримесечна база през трите месеца до март на 2020 г., след спад от -0.3% през предходното тримесечие и италианската икономика влезе в рецесия, показват предварителни прогнози. Това е най-големия спад, откакто динамичния ред започна през 1995 г. и в сравнение с пазарните очаквания за спад от -5%, тъй като през март страната беше тежко засегната от коронавирусната пандемия. От страна на производството се наблюдава свиване във всички основни отрасли: селското стопанство, горското стопанство и рибарството, промишлеността и услугите. От страна на търсенето, както вътрешното, така и външното търсене допринесоха отрицателно за БВП. На годишна база икономиката спада с -4,8%, най-големия спад след третото тримесечие на 2009 г. и след 0,1% ръст в края на 2019 г. Очаква се потребителските цени в Италия да не нарастват (ръст с 0% спрямо година по-рано) през април 2020 г., след увеличение с 0,1% през предходния месец. Равнището на безработица в Италия намаля до 8,4% през март 2020 г., най-ниското от август 2011 г., тъй като броят на неактивните хора рязко се увеличи поради коронавирусната криза. Ние очакваме силен спад на икономиката на Италия от -15,3% през 2020 г. Ние очакваме възстановяване в Италия от 6,8% през 2021 г.
- Брутният вътрешен продукт на Великобритания се сви с -2.0% на тримесечна база за първите три месеца на 2020 г., след като не показа ръст през предходния период. Това е най-голямото свиване след четвъртото тримесечие на 2008 г., тъй като блокирането поради коронавирусната епидемия от средата на март принуди бизнеса да затвори, а потребителите да останат у дома. Потреблението на домакинствата спадна с -1,7%, което също е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2008 г. Брутният вътрешен продукт на Великобритания намаля с -1,6% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., което е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2009 г. Годишният темп на инфлация в Обединеното кралство намаля до 1.5% през март 2020 г. от 1.7% през февруари. Британската икономика беше спряна на 23 март поради коронавирусната пандемия, така че ефектите от болестта върху инфлацията и безработицата ще бъдат отчетени едва в априлския доклад. Очакваме британската икономика да продължи да страда от несигурност, свързана с преговорите по търговското споразумение между Великобритания и ЕС, както и от намаление на капацитета на предлагане в средносрочен и дългосрочен план. Обединеното кралство ще страда от коронавирусната пандемия по същия начин като страните членки на ЕС. Докато коронавирусната пандемия неизбежно е изместила фокуса далеч от Brexit, изглежда, че е постигнат много малък напредък в преговорите между служителите на ЕС и Великобритания, които трябва да намерят решение до края на юни дали Великобритания ще търси още удължаване от настоящата ефективна дата на излизане на 31 декември 2020 г. За Обединеното кралство очакваме спад на БВП от -9,0% през 2020 г. Очакваме възстановяване във Великобритания от 6% ръст на БВП през 2021 г.

- Американската икономика се сви с -4.8% през първото тримесечие на 2020 г., завършвайки най-дългия период на растеж в историята на страната. Това беше най-стръмният темп на спад на БВП от последното тримесечие на 2008 г., тъй като пандемията Covid-19 принуди няколко държави да наложат мерки за блокиране в средата на март, като изхвърли милиони хора на пазара на труда. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 0,30% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Потреблението на домакинствата намаля най-много след четвъртото тримесечие на 1980 г., а бизнес инвестициите се свиха за четвърти пореден период. Годишният темп на инфлация в САЩ намаля до 0.3% през април 2020 г. от 1.5% през март. Равнището на безработица в САЩ скочи до 14,7% през април 2020 г., което е най-високото в историята на отчитане на безработицата. Въпреки факта, че разпространението на вируса все още не е достигнало своя пик на много места в САЩ, няколко щата вече започнаха да премахват мерките за блокиране. Може би дори повече, отколкото в Европа, където има поне някои индикации, че честотата на случаите намалява, САЩ рискуват да понесат допълнителни вълни на вируса, които след това ще принудят държавите да наложат мерки за блокиране в близко бъдеще. Освен това, ние продължаваме да виждаме признаци, че възстановяването в САЩ няма да бъде бързо и V-образно. По-специално високата безработица заплашва да причини по-дълготрайна вреда на възстановяването, тъй като вероятно частното потребление ще продължи да намалява. Освен това, фактът, че кривата все още не е изравнена, означава, че много потребители все още могат да бъдат предпазливи от излизането и възобновяването на потреблението си, както обикновено. Следователно не очакваме да постигнем едновременно икономическо възстановяване с премахването на мерките за блокиране. Поради тези причини, ние поддържаме прогнозата на основния сценарий за спад от -8,0% през 2020 г., последвана от възстановяване от едва 6,5% през 2021 г.
- Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония се сви -2% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. за същото тримесечие на предходната година. Японската икономика се сви с -0,9% на тримесечна база за трите месеца до март 2020 г., като влезе в рецесия за първи път от 2015 г. Инфлацията в Япония остана непроменена на 0,4% на годишна база през март 2020 г. Все пак това беше най-ниската инфлация от миналия октомври, тъй като пандемията на Covid-19 продължи да възпрепятства потреблението. Коефициентът на безработица в Япония нарасна до 2,5% през март 2020 г., най-високият за една година. За да смекчи икономическото въздействие от коронакризата, на 7 април правителството прие Спешния икономически пакет срещу Covid-19, с общ обем от 21,1% от БВП. Този пакет взема предвид и останалата част от обявените по-рано пакети (пакетът стимулиране за декември 2019 г. и двата пакета за отговор Covid-19, обявени съответно на 13 февруари и 10 март). Най-голямата част от участващите средства ще бъдат изразходвани за целите за защита на заетостта и бизнеса (16% от БВП) и „рестартиране и възстановяване на устойчива икономическа дейност след края на фазата на борба с вируса (4,3% от БВП). Очакваме растежът в Япония да се свие с -5,2% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Япония от 3,0% през 2021 г.
- Китай изглежда е преминал най-лошото от кризата, като новите случаи на Covid-19 остават сравнително ограничени и по-голямата част от китайската икономика отново е отворена. След спада с -9,8% на тримесечна база през първото тримесечие, растежът на БВП се очаква да се възстанови през второто тримесечие. Данните с по-висока честота обаче предоставят смесени сигнали за стабилността на възстановяването. От положителна страна, някои месечни показатели, като инвестиции в дълготрайни активи и промишлено производство, показаха явно месечно възстановяване през март, докато продажбите на превозни средства през април дори показаха положителен ръст спрямо предходната година (+ 4.5%). По тези показатели икономическият шок, причинен от Covid-19, наистина изглежда временен. Въпреки това, бизнес проучванията за април нарисуват малко по-притеснителна картина. PMI за услугите на Markit, например, останаха на територията на спад както през март (43), така и през април (44.4). От страна на производството, новите експортни поръчки в частност остават слаби, с влошаване от 46.4 през март до 33.5 през април. Коефициентът на безработица в Китай нарасна до 6% през април от 5.90% през март 2020 г. Това може да сигнализира, че глобалното отрицателно въздействие на коронавирусната криза ще има тежест върху възстановяването на Китай. Като се има предвид слабостта в БВП за първото тримесечие, глобалните ефекти на спад в световната икономика и неотдавнашните предположения, че търговското напрежение между САЩ и Китай може да продължи да се разраства тази година, ние понижихме перспективите си за растеж в Китай до 1% през 2020 г. Очакваното възстановяване през 2021 г. обаче е очаква се да бъде доста силно, на високата стойност от 8,8%.

- Индексът на доверие на производството в Турция спадна до 66,8 през април 2020 г. от 99,7 през предходния месец. Това е най-ниската стойност от февруари 2009 г., като спадът се дължи на блокирането поради коронавирусната пандемия. PMI на Турция за производство на Истанбулската индустриална камара се е понижил до 33.4 през април 2020 г. от 48.1 през март, като посочи най-силното свиване на фабричната дейност след световната финансова криза през 2008 г., причинено от пандемията Covid-19 и въведените мерки за предотвратяване на нейното разпространение. Доверието на потребителите в Турция падна до рекордно ниско ниво от 54,9 през април 2020 г. от 58,2 през предходния месец, тъй като Турция остава една от най-засегнатите страна от избухването на коронавирусната пандемия извън Европа или САЩ. Външнотърговският дефицит на Турция почти се е утроил до 5,39 милиарда щатски долара през март спрямо 1,92 милиарда долара през същия месец на 2019 г., като се има предвид, че вносът се увеличава, докато износът спада. Вече е постигнат консенсус в общността на икономистите и търговците, че резервите на Централната банка са толкова ниски, че не могат да спрат атаката срещу турската лира. Турската лира TRY (която достигна предишен рекорден минимум от 7,24 по време на валутна криза през август 2018 г.) падна с 16% тази година на фона на избухването на COVID-19 и достигна най-ниското равнище от 7,26 през 7 май. Нетните валутни резерви на турската централна банка са се понижали рязко до близо 25 милиарда долара от 40 милиарда долара през тази година. Тази година външното търсене ще се сригне, което ще подсили натиска върху двойния дефицит (бюджетен дефицит и дефицит по текущата сметка) и върху вече крехката лира, което може да доведе до нова валутна криза. За Турция очакваме свиване от -6,5% и инфлация от 10,5% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Турция от 4,7% и инфлация от 10% през 2021 година.
- На заседание на 30 април 2020 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе следните решения, свързани с паричната политика: (1) Облекчават се допълнително условията по целевите операции по дългосрочно рефинансиране (TLTRO III). По-специално, Управителният съвет реши да намали лихвения процент по операциите по TLTRO III през периода от юни 2020 г. до юни 2021 г. на 50 базисни пункта под средния лихвен процент по основните операции на Евросистемата по рефинансиране през същия период. (2) Ще се проведе нова поредица от нецелеви операции по дългосрочно рефинансиране в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PELTRO). (3) От края на март се извършват покупки по новата програма на Управителния съвет за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), чийто общ размер е 750 млрд. евро. (4) Освен това нетните покупки по програмата за закупуване на активи ще продължат с месечен темп от 20 млрд. евро наред с покупките по допълнителния временен пакет в размер на 120 млрд. евро до края на годината. (5) Реинвестициите на погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, ще продължат в пълен размер. (6) Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение остават непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,50%. (6) Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение остават непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,50%. Ние очакваме ЕЦБ да поддържа лихвите по политиката на текущото отрицателно ниво (-0,5% депозитна лихва, 0% лихва по рефинансиране) поне до края на 2022 г. . Все пак има няколко причини за безпокойство. Първо, спредовете в рамките на еврозоната остават под натиск, като тяхното увеличение е особено ясно в Италия и другите несъществени страни. Пазарите остават основно загрижени за способността на Италия и други страни да финансират допълнителния си публичен дълг в бъдеще. Второ, неотдавнашното решение на германския съд относно покупката на активи на ЕЦБ предизвика негативна реакция и на нервните пазари. Като се има предвид, че тези опасения е малко вероятно да изчезнат в краткосрочен план, очакваме спредовете в еврозоната да се разширят още повече, преди да се успокоят умерено.
- Заседание на Комитета по парична политика на Bank of England Резюме Публикувано на 07 май 2020 г. Комитетът за парична политика (MPC) на Банката на Англия определя паричната политика за постигане на целта за инфлация от 2% и по начин, който спомага за поддържане на растежа и заетостта. В този контекст предизвикателството му е да отговори на тежките икономически и финансови смущения, причинени от разпространението на Covid-19. На заседанието си, приключващо на 6 май 2020 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно за поддържане на основния лихвен процент на 0,1%. Комитетът гласува с мнозинство 7-2 за Банката на Англия да продължи с програмата за покупки на 200 милиарда паунда правителствени облигации на Обединеното кралство и деноминирани в стерлинги и нефинансов корпоративни облигации с инвестиционен клас, финансирани чрез издаване на резерви на централната банка, на обща сума на тези покупки от 645 милиарда паунда. Илюстративният сценарий включва много рязък спад на БВП на Обединеното кралство през 2020 г. и първоначално значително увеличение на безработицата. Предвид предполагаемия път за облекчаване на мерките за социално дистанциране, спадът на БВП трябва да бъде временен, а активността трябва да се възстанови сравнително бързо.

- Федералният резерв издава изявление на Федералния комитет за открит пазар на 29 април 2020 г. Коронавирусната епидемия причинява огромни човешки и икономически трудности в Съединените щати и по целия свят. Вирусът и мерките, предприети за опазване на общественото здраве, предизвикват рязък спад в икономическата активност и скок на загубата на работни места. По-слабото търсене и значително по-ниските цени на петрола задържат инфлацията на потребителските цени. Прекъсванията на икономическата дейност тук и в чужбина значително повлияха на финансовите условия и нарушиха потока на кредити към домакинствата и предприятията в САЩ. Продължаващата криза в областта на общественото здравеопазване ще окаже голяма тежест върху икономическата активност, заетостта и инфлацията в близко бъдеще и представлява значителен риск за икономическите перспективи в средносрочен план. В светлината на това развитие Комитетът реши да запази целевия диапазон за процент на федералните фондове на 0% до 0,2%. За да подпомогне притока на кредити към домакинствата и предприятията, Федералният резерв ще продължи да купува американски държавни ценни книжа и ценни книжа на държавни агенции, обезпечени с жилищни ипотечи и търговски ипотечни ценни книжа, в сумите, необходими за поддържане на гладкото функциониране на пазара, като по този начин насърчава ефективната трансмисия на паричната политика към по-широки финансови условия. В допълнение, бюрото за отворен пазар ще продължи да предлага мащабни операции по договаряне за обратно изкупуване за един ден и срочни такива. Комитетът ще следи отблизо пазарните условия и е готов да коригира плановете си, както е уместно.
- Банката на Япония също предприе подкрепящи икономиката действия. След като предприе мерки за изглаждане на основното функциониране на финансовите пазари (особено на пазарите за финансиране в щатски долари), на 27 април на Банката на Япония Банката на Япония реши да закупи необходимото количество японски държавни ценни книжа (в рамките на своята политика за контрол на кривата на доходност) без да задават горна граница за тези покупки. По този начин Банката на Япония на практика улеснява правителствената програма за разходи, като фактически предлага нейното монетизиране. Банката на Япония Повишаване на паричните улеснения на 27 април 2020 г. 1. Икономиката на Япония се намира във все по-тежка ситуация поради въздействието на разпространението на новия коронавирус (COVID-19) в Япония и в чужбина. 2. Като се имат предвид това развитие, Банката на Япония прецени, че е целесъобразно по-нататъшно увеличаване на паричните улеснения чрез (1) увеличение на покупките на корпоративни облигации, (2) засилване на специалните операции за доставка на фондове за улесняване на финансирането в отговор на COVID-19 и (3) по-нататъшни активни покупки на японски държавни облигации (JGB) и съкровищни дисконтни ценни книжа (T-Bills). Банката на Япония ще предприеме тези мерки с цел да направи всичко възможно, за да осигури гладко финансиране, като например на финансовите институции и фирми, и да поддържа стабилност на финансовите пазари.) Контрол на кривата на доходност (гласуване с 8-1 мнозинство). Краткосрочен лихвен процент по политиката: Банката на Япония ще прилага отрицателен лихвен процент от минус -0,1% спрямо баланса по лихвите по текущите сметки, държани от финансовите институции в Банката. Дългосрочен лихвен процент: Банката на Япония ще закупи необходимото количество японски държавни облигации, без да определя горната граница, така че доходността на 10-годишните японски държавни облигации да остане около нула 0%.
- Китайската централна банка (PBOC) понижи основната си едногодишна лихва (LPR – основен лихвен процент) с 20 базисни пункта до рекордно ниските нива от 3,85% на 20 април, което съответства на пазарните очаквания. Това е второто съкращение през тази година, тъй като ръководещите икономическата политика се стремят да засилят икономиката в битката с избухването на COVID-19, след като тя се сви с -6,8% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., първият спад от най-малко 1992 г. Петгодишният основен лихвен процент (LPR) също беше понижен с 10 базисни пункта до 4.65%, по-голямо намаление от очакванията на пазара за намаление с 5 базисни пункта. Китайската централна банка намали целевия си средносрочен лихвен процент за кредитиране (MLF) с 20 базисни пункта до 2,95% през 24 април, инжектирайки 56,1 млрд. юана (7,9 млрд. USD) в банковата система. Китайската централна банка вече намали задължителното съотношение на резервите три пъти. Освен това тя предостави допълнителни 1,8 трилиона юана (254,4 милиарда щатски долара) средства на търговските банки за увеличаване на капацитета им за отпускане на заеми за малките предприятия, които бяха най-силно засегнати от пандемията. Длъжностните лица на централната банка, по-специално управителят И Ган, дават да се разбере, че нямат намерение да прибегват до количествени улеснения в западния стил, предвид рязкото увеличаване на дълга и разточителните проекти, които са резултат от пакета стимули за 4 трилиона юана (586 милиарда щатски долара) през 2008-09 г.

- Лихвеният процент в Турция е намален от 24% през юли 2019 г. на 8,75% през март 2020 г., общо 15,25%. Политическият натиск върху централната банка е да стимулира растежа на всяка цена. Но такава бърз растеж на паричната маса излага на риск както стабилността на валутния курс, така и продължителния процес на дезинфлация. Турската лира постепенно се обезценява от 5,8 TRY / USD в края на ноември 2019 г. до 5,95 TRY / USD в края на декември, 6,00 TRY / USD в края на януари 2020 г., 6,23 в края на февруари, 6,58 TRY / USD през 31 март, 6.98 през 30 април и 7.26 през 7 май. Това увеличение на паричното предлагане от турската централна банка може да улесни появата на нова валутна криза. Централна банка на Турция Прес съобщение за лихвените проценти 22 април 2020 г. Комитетът по паричната политика (Комитетът) реши да намали основния лихвен процент (едноседмичен репо-аукционен процент) от 9,75% на 8,75%. Развитието на очакванията за инфлацията, условията на вътрешното търсене и цените на производителите допринесоха за умерена тенденция в основните показатели за инфлация. Въпреки неотдавнашното поевтиняване на турската лира поради глобалното развитие, продължителният рязък спад на цените на суровините, особено на суровия петрол и металите, влияе благоприятно на инфлацията. Докато ръстът на единичните разходи в резултат от намаляването на производството и продажбите се следи отблизо, дезинфлационните ефекти от условията на съвкупното търсене се оценяват да се увеличават. В това отношение се счита, че рисковете при прогнозата за инфлация в края на годината са в низходящ ред. Съответно Комитетът реши да намали 100 базисни пункта в лихвения процент.
- Цените на всички водещи сортове петрол растат по време на втората търговска сесия за седмицата 18-22.02.2020 г. Цената на Brent се увеличава с 0,03 долара за барел или с 0,09% до 34,840 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 16,21%. Цената на суровия петрол се увеличава с 0.65 долара за барел или 2.01% до 32,460 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 25.91%. Още вчера 18.05.2020 г. петролът постигна двумесечен връх на цената, след като пазарите видяха признаци на леко нарастване на търсенето, причинено от разхлабването на мерките срещу коронавируса. Докато през април почти 4 млрд. души са били засегнати от правителствените политики срещу заболяването, днес 3,7 млрд. са в зони, в които те вече не важат със същата сила. Положителен сигнал е, че Китай, който е най-големият вносител на суровината, увеличи търсенето си до стойности, близки с тези от преди пандемията, като то вече е почти 13 млн. барела дневно, въпреки че части от страната бяха затворени заради втора вълна от коронавирус. Но не всички виждат задържане на поскъпването на суровините. "А въпреки цялата еуфория, ние вярваме, че все още е препоръчително да се подхожда с внимание - според нас ще минат поне няколко години, преди търсенето да се върне на предкризисното равнище", посочват и от Commerzbank. Тяхната прогноза съвпада с тази на председателя на Федералния резерв Джеръм Пауъл, който също посочи, че ще минат години, преди възстановяването да започне да се усеща. Това означава, че оптимизмът на инвеститорите, който доведе до ценовото покачване, засега може да е предварителен.
- През втората седмица на месец май пшеницата в САЩ продължава да спада с нови 7,00 долара до 215,00 долара/тон. Пшеницата във Франция също слезе с 1,00 евро до 202,00 евро/тон. След като страните от Черноморския регион обявиха ограничаване на износа, цените в Украйна и в Русия за трета поредна седмица останаха с нулева промяна на еднакви 226,00 долара/тон. При царевичката за САЩ имаше повишение с 7,00 долара до 153,00 долара/тон в Чикаго, вероятно вследствие на страховете за реколтата при настъпилото известно засушаване. Царевичката е без промяна в Украйна – 173,00 долара/тон и помръдване във Франция с минус 1,00 евро до 164,50 евро/тон. Ечемикът в Украйна след като беше в застои поевтиня с 8,00 долара до цена 175,00 долара/тон, във Франция леко възстановяване с плюс 1,00 евро и 164,00 евро/тон. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД се появиха нови оферти за покупка на големи количества хлябна пшеница от стара реколта на 250,00 лева/тон, продавачите се приближиха със сваляне на котировките на 310,00 лева/тон. Царевичката също слезе до 250,00 лева/тон за предлагането. Всички цени са без ДДС.

- За януари – март 2020 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 887,6 млн. евро (1,4% от БВП) при излишък от 423,2 млн. евро (0,7% от БВП) за януари – март 2019 г. За януари – март 2020 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 501,6 млн. евро (0,8% от БВП) при излишък от 229,9 млн. евро (0,4% от БВП) за януари – март 2019 г. За януари – март 2020 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 338,1 млн. евро (0,5% от БВП) при дефицит от 347,1 млн. евро (0,6% от БВП) за същия период на 2019 г. Сметката за първичния доход, където влизат нетните постъпления от дивиденди и парите на временно работещите извън страната, е на минус от 182 млн. евро през януари - март, а при вторичния доход, където са включени европейските средства, нетната сума леко нараства с 6,4 млн. евро до 558 млн. евро на годишна база.
- За януари – март 2020 г. размерът на преките инвестиции в България е 254,4 млн. евро (0,4% от БВП), като е по-голям със 105,8 млн. евро (71,2%) от този за януари – март 2019 г. (положителен поток от 148,6 млн. евро, 0,2% от БВП). През март 2020 г. потокът е отрицателен и възлиза на 2,1 млн. евро, при положителен поток от 106,9 млн. евро за март 2019 г.
- В публикуваната пролетна икономическата прогноза за 2020 г. Европейската Комисия (ЕК) отбелязва, че икономиката на еврозоната ще се свие с рекордните 7% през 2020 г. и ще отбележи растеж от 6% през 2021 година. Предвижда се икономиката на ЕС да се свие със 7½% през 2020 г. и да отбележи растеж от около 6% през 2021 година.
- През първо тримесечие на 2020 г. БВП на България нараства с 0,3% на тримесечна база и с 2,4% на годишна база. БВП на България ще се свие през 2020 г. заради причинената от коронавируса криза. ЕБВР прогнозира спад на БВП на България от -5% и бързо възстановяване и ръст на brutния вътрешен продукт на страната ни от 4% през 2021 г. Според прогнозата на Европейската комисия икономиката на България ще се свие със -7,2% през 2020 г. Световната банка и Международния валутен фонд (МВФ) прогнозира спад на БВП на България, съответно от -3,7% и -4% за 2020 година. Значителният спад в потреблението на услуги и стоки за дълготрайна употреба се очаква да засегне особено силно малките и средните предприятия. Нашата прогноза е за спад на икономиката през 2020 г. с -10% и бързо възстановени на растежа на БВП през 2021г. от 4%.
- През май 2020 г. стопанската конюнктура в страната отбелязва положителна промяна в сравнение с последните три месеца. Общият показател на бизнес климата се покачва с 11.8 пункта спрямо април в резултат на позитивните мнения на стопанските ръководители от всички наблюдавани сектори - промишленост, строителство, търговия на дребно и услуги.
- По предварителни сезонно изгладени данни през март 2020 г. се наблюдава спад на оборота по съпоставими цени в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети с 18,1% спрямо предходния месец.
- Индексът на потребителските цени за април 2020 г. спрямо март 2020 г. е 99,4%, т.е. месечната инфлация е минус 0,6%. Инфлацията от началото на годината (април 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е минус 0,3%, а годишната инфлация за април 2020 г. спрямо април 2019 г. е 1,8% и спада под стандарта за „здравословна инфлация“ от 2%. Поевтиняването на стоките и услугите е главно заради ограничителните мерки срещу коронавируса и по-ниските цени на парното и топлата вода. Нашата прогноза за инфлацията за 2020 г. е за -0,5%, след което ще нарасне до 2,5% през 2021 г. и 2% през 2022 г.
- През март 2020 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 11,2% под равнището от предходния месец. През март 2020 г. в сравнение със същия месец на 2019 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция намалява с 14,0%.
- Кризата с коронавируса предизвика шок на пазара на труда в България. Към края на април 2020 г. регистрираната безработица в България е 8,9% като нараства с 2,2 процентни пункта на месечна база и с 3,3 процентни пункта на годишна база. Общият брой на безработните в бюрата по труда към края на април 2020г. е 292 810, като спрямо март регистрираните са със 72 738 лица повече или се отчита ръст от 33,1%. По последни данни знаем за 45 хил. работници, които ще минат по мярката „60 на 40“, което показва, че тя набира скорост като успешен механизъм за противодействие на безработицата.
- По предварителни данни на Националния статистически институт наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на март 2020 г. намаляват с 1,1% спрямо края на декември 2019 г. и достигат 2,26 милиона. През първото тримесечие на 2020 г. средната брутна месечна работна заплата нараства с 0,3% спрямо четвъртото тримесечие на 2019 г. и *достига* 1 317 лева. Спрямо същия период на предходната година средната месечна работна заплата през първото тримесечие на 2020 г. в обществения сектор нараства с 10,6%, а в частния - с 8,6%.

- Към края на април 2020 г. бюджетното салдо по КФП на касова основа към месец април 2020 г. е положително в размер на 1 631,5 млн. лв. и се формира от превишение на приходите над разходите по националния бюджет в размер на 1 188,1 млн. лв. и по европейските средства в размер на 443,3 млн. лева. На база на предварителни данни и оценки на МФ за май 2020 г. се очаква превишението на приходите над разходите по консолидираната фискална програма (КФП) да бъде в размер на 1 278,7 млн. лв. (1,1 % от прогнозния БВП).
- Към края на април 2020 г. дълга на подсектор „Централно управление възлиза на 24 708,5 млн. лева и заема 21,1% от БВП
- В края на март 2020 г. активите на банковата система са 115,1 млрд. лв. (90,8% от БВП) и надрастват с 0,3% на месечна база и с 6,3% на годишна база. Относителният им дял в прогнозния БВП е 90,8%. Брутните кредити и аванси от клиенти към края на март 2020 г. са в размер на 67,0 млрд. лева и нарастват с 8,5% на годишна база при 0,1% месечен ръст. Относителният им дял в БВП е 52,8%. Кредитите за нефинансови предприятия са в размер на 66,9 млрд. лева и нарастват с 4,2% на годишна база при спад от -0,2% на месечна база. Кредитите за други финансови предприятия са в размер на 4,5 млрд. лева нарастват с 41,8% на годишна база при месечен спад от -0,2%. Увеличават се кредитите за домакинства 0,5% на месечна база и с 10,1% на годишна база до 24,7 млрд. лева. Към края на март 2020 г. относителният дял на необслужваните кредити е 6,5%.

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Икономиката в еврозоната се сви с -3,8% на тримесечна база за първото тримесечие, в сравнение с пазарните очаквания за спад с -3,5%. През първото тримесечие на годината икономиката на блока се сви с -3.3% на годишна база спрямо първото тримесечие на миналата година. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да се забави до 0,4% през април 2020 г. от 0,7% през предходния месец. Сезонно коригираният процент на безработицата в Еврозоната се покачи до 7,4% през март 2020 г. от 7,3% през предходния месец. Ние променихме прогнозата си за по-малко тежък спад на БВП в еврозоната през 2020 г. и по-умерено възстановяване през 2021 г. Всъщност по-ранното премахване на блокирането в Европа може да означава, че нивото на рецесията ще бъде по-малко дълбоко, отколкото се очакваше по-рано. В същото време обаче няколко фактора предполагат, че възстановяването след това може да бъде по-малко от прогнозираното предишния месец. Това означава, че на БВП ще отнеме повече време, за да се върне към нивото си преди кризата. Всъщност до края на 2021 г. ние предвиждаме, че БВП на еврозоната все още ще бъде около 5% по-нисък, отколкото беше в края на 2019 г. Следователно, докато годишната ни прогноза за растеж на базовия случай за 2020 г. остава относително постоянна и достига до -11%, ние променихме нашата цифра за растеж през 2021 г. до 6,9%. И все пак потвърждаваме, че както спадът на производството през 2020 г., така и силата на възстановяването през 2021 г. се колебаят значително между държавите, тъй като те зависят не само от развитието на пандемията в тези страни, но и от структурата на техните икономики и способността им да реагират със стабилизиращи политики. Между най-големите икономики на блока Италия и Испания отбелязват най-големите темпове на свиване, като БВП спада съответно с -15.3% и -14.9%. Прогнозата за икономиката на Франция е че ще се свие с -11%, докато БВП на Германия вероятно ще спадне с -8.1%.

Икономиката в еврозоната се сви с -3,8% на тримесечна база за първото тримесечие, в сравнение с пазарните очаквания за спад с -3,5%, показва експресната оценка. Това е най-големия спад, тъй като динамичния ред започна през 1995 г., тъй като коронавирусната пандемия принуди бизнеса да се затвори от средата на март, а потребителите да останат у дома. Икономиките на Франция, Испания и Италия се свиха най-много, като Франция влезе в рецесия. През първото тримесечие на годината икономиката на блока се сви с -3.3% на годишна база спрямо първото тримесечие на миналата година. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да се забави до 0,4% през април 2020 г. от 0,7% през предходния месец, но над пазарните очаквания за 0,1% ръст, показва експресната оценка. Това е най-ниската инфлация от септември 2016 г., тъй като цените бяха засегнати от коронавирусната пандемия и война с цените на петрола между Русия и Саудитска Арабия. Цените на услугите (1,2% срещу 1,3% през март) и неенергийните индустриални стоки (0,3% срещу 0,5%) нарастват с по-меки темпове. Освен това се определя, че разходите за енергия ще паднат допълнително (-9,6% срещу -4,3%). Междувременно цените на храните се увеличават с по-бързи темпове (3,6% срещу 2,4%). Годишната основна инфлация, която изключва променливите цени на енергията, храните, алкохола и тютюна и която ЕЦБ разглежда в своите решения, вероятно ще намалее до 0,9% от 1% през предходния месец. На месечна база се очаква потребителските цени да нараснат с 0,3% след ръст от 0,5% през март. Сезонно коригираният процент на безработицата в Еврозоната се покачи до 7,4% през март 2020 г. от 7,3% през предходния месец и под пазарните очаквания от 7,7%, тъй като броят на безработните лица нараства със 197 хиляди до 12,156 милиона. Мерките за задържане на COVID-19, въведени през март 2020 г., предизвикаха рязко увеличение на броя на исканията за обезщетения за безработица в целия ЕС. В същото време значителна част от регистрираните в агенции за безработица вече не търсят активно работа, напр. ограничени от мерките за задържане или вече не са достъпни за работа, например, ако те трябва да се грижат за децата си по време на блокирането. Всъщност по-ранното премахване на блокирането в Европа може да означава, че нивото на рецесията ще бъде по-малко дълбоко, отколкото се очакваше по-рано. В същото време обаче няколко фактора предполагат, че възстановяването след това може да бъде по-малко от прогнозираното предишния месец. Последните проучвания показват, че предприятията намаляват инвестициите и планират да направят това за по-дълъг период от време. Рязкото развитие на временната безработица може да се увеличи и да причини структурни проблеми на пазара на труда, което

Май 2020 г.

означава, че някои от тези работни места няма да бъдат възстановени незабавно. Освен това вероятно не съществува връзка едно към едно между мерките за блокиране и икономиката. Тоест, дори при премахването на мерките за блокиране, не е ясно дали потребителите ще увеличат разходите си, особено предвид увеличаването на временната безработица и продължаващите проблеми със здравеопазването. И накрая, перспективите бързо се влошават и на външния фронт, тъй като проблемите с корабоплаването продължават да нарастват, а изглежда, че рисковете от търговската война се появяват отново. По-специално, новата конфронтация между САЩ и Китай е основна загриженост, тъй като може да забави глобалното икономическо възстановяване. Всичко това подсказва, че макар че все още очакваме икономическото възстановяване да започне през третото тримесечие в базовия сценарий, това възстановяване ще бъде малко по-постепенно или U-образно. Това означава, че на БВП ще отнеме повече време, за да се върне към нивото си преди кризата. Всъщност до края на 2021 г. ние предвиждаме, че БВП на еврозоната все още ще бъде около 5% по-нисък, отколкото беше в края на 2019 г. Следователно, докато годишната ни прогноза за растеж на базовия случай за 2020 г. остава относително постоянна и достига до -11%, ние променихме нашата цифра за растеж през 2021 г. до 6,9%. И все пак потвърждаваме, че както спадът на производството през 2020 г., така и силата на възстановяването през 2021 г. се колебаят значително между държавите, тъй като те зависят не само от развитието на пандемията в тези страни, но и от структурата на техните икономики и способността им да реагират със стабилизиращи политики. Между най-големите икономики на блока Италия и Испания отбелязват най-големите темпове на свиване, като БВП спада съответно с -15,3% и -14,9%. Прогнозата за икономиката на Франция е че ще се свие с -11%, докато БВП на Германия вероятно ще спадне с -8,1%.

Италия

Италианският БВП се е свил с -4,7% на тримесечна база през трите месеца до март на 2020 г., след спад от -0,3% през предходното тримесечие и италианската икономика влезе в рецесия, показват предварителни прогнози. Това е най-големият спад, откакто динамичния ред започна през 1995 г. и в сравнение с пазарните очаквания за спад от -5%, тъй като през март страната беше тежко засегната от коронавирусната пандемия. От страна на производството се наблюдава свиване във всички основни отрасли: селското стопанство, горското стопанство и рибарството, промишлеността и услугите. От страна на търсенето, както вътрешното, така и външното търсене допринесоха отрицателно за БВП. На годишна база икономиката спада с -4,8%, най-големият спад след третото тримесечие на 2009 г. и след 0,1% ръст в края на 2019 г. Очаква се потребителските цени в Италия да не нарастват (ръст с 0% спрямо година по-рано) през април 2020 г., след увеличение с 0,1% през предходния месец. Равнището на безработица в Италия намалю до 8,4% през март 2020 г., най-ниското от август 2011 г., тъй като броят на неактивните хора рязко се увеличи поради коронавирусната криза. Ние очакваме силен спад на икономиката на Италия от -15,3% през 2020 г. Ние очакваме възстановяване в Италия от 6,8% през 2021 г.

Италианският БВП се е свил с -4,7% на тримесечна база през трите месеца до март на 2020 г., след спад от -0,3% през предходното тримесечие и италианската икономика влезе в рецесия, показват предварителни прогнози. Това е най-големият спад, откакто динамичния ред започна през 1995 г. и в сравнение с пазарните очаквания за спад от -5%, тъй като през март страната беше тежко засегната от коронавирусната пандемия. От страна на производството се наблюдава свиване във всички основни отрасли: селското стопанство, горското стопанство и рибарството, промишлеността и услугите. От страна на търсенето, както вътрешното, така и външното търсене допринесоха отрицателно за БВП. На годишна база икономиката спада с -4,8%, най-големият спад след третото тримесечие на 2009 г. и след 0,1% ръст в края на 2019 г. Очаква се потребителските цени в Италия да не нараства (ръст с 0% спрямо година по-рано) през април 2020 г., след увеличение с 0,1% през предходния месец и в сравнение с пазарните очаквания за спад с -0,2%, показва предварителна оценка. По-бързият спад на цените на регулираните енергийни продукти (-13,9% срещу -9,4%) и нерегулираните енергийни продукти (-7,6% срещу -2,7%) се компенсират с ръст на разходите за храна, включително алкохол (2,8% срещу 1,1%) и по-малко намаление на тези на услугите, свързани с комуникацията (-1,3% срещу -2,6%). На месечна база потребителските цени се повишиха с 0,1%, както през предходния месец. Равнището на безработица в Италия намалю до 8,4% през март 2020 г., най-ниското от август 2011 г. и под пазарните очаквания от 10,5%, тъй като броят на неактивните хора рязко се увеличи поради коронавирусната криза. Броят на безработните намалюва с 267 хил. до 2,132 млн., а заетостта намалюва с 27 хил. до 23,234 млн. Коефициентът на безработица сред младите хора, измерващ търсещите работа

Май 2020 г.

между 15 и 24 години, намаля до 28% от 29,2% през февруари. Коефициентът на заетост, един от най-ниските в еврозоната, спадна до 58,8% от 58,9%. Ние очакваме силен спад на икономиката на Италия от -15,3% през 2020 г. Ние очакваме възстановяване в Италия от 6,8% през 2021 г.

Обединено кралство Великобритания

Брутният вътрешен продукт на Великобритания се сви с -2.0% на тримесечна база за първите три месеца на 2020 г., след като не показва ръст през предходния период. Това е най-голямото свиване след четвъртото тримесечие на 2008 г., тъй като блокирането поради коронавирусната епидемия от средата на март принуди бизнеса да затвори, а потребителите да останат у дома. Потреблението на домакинствата спадна с -1,7%, което също е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2008 г. Брутният вътрешен продукт на Великобритания намаля с -1,6% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., което е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2009 г. Годишният темп на инфлация в Обединеното кралство намаля до 1.5% през март 2020 г. от 1.7% през февруари. Британската икономика беше спряна на 23 март поради коронавирусната пандемия, така че ефектите от болестта върху инфлацията и безработицата ще бъдат отчетени едва в априлския доклад. Очакваме британската икономика да продължи да страда от несигурност, свързана с преговорите по търговското споразумение между Великобритания и ЕС, както и от намаление на капацитета на предлагане в средносрочен и дългосрочен план. Обединеното кралство ще страда от коронавирусната пандемия по същия начин като страните членки на ЕС. Докато коронавирусната пандемия неизбежно е изместила фокуса далеч от Brexit, изглежда, че е постигнат много малък напредък в преговорите между служителите на ЕС и Великобритания, които трябва да намерят решение до края на юни дали Великобритания ще търси още удължаване от настоящата ефективна дата на излизане на 31 декември 2020 г. За Обединеното кралство очакваме спад на БВП от -9,0% през 2020 г. Очакваме възстановяване във Великобритания от 6% ръст на БВП през 2021 г.

Брутният вътрешен продукт на Великобритания се сви с -2.0% на тримесечна база за първите три месеца на 2020 г., след като не показва ръст през предходния период и в сравнение с пазарните очаквания за спад от -2.5%, показва предварителна оценка. Това е най-голямото свиване след четвъртото тримесечие на 2008 г., тъй като блокирането поради коронавирусната епидемия от средата на март принуди бизнеса да затвори, а потребителите да останат у дома. Потреблението на домакинствата спадна с -1,7%, което също е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2008 г., обусловен от намаляването на разходите за транспорт, ресторанти и хотели, както и за облекло и обувки, поради ефектите от мерките за социално дистанциране. Фиксираните инвестиции се свиха с -1%, поради спада на инвестициите в жилища, както и на държавните инвестиции, докато правителственото потребление намалява с -2.6%, което отразява намаляването на разходите за здравеопазване и образование. В допълнение, износът спадна с -10.8%, а вносът - с -5.3%, тъй като пандемията засегна търсенето в световен мащаб. Брутният вътрешен продукт на Великобритания намаля с -1,6% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., което е най-големият спад от четвъртото тримесечие на 2009 г. и в сравнение с пазарните очаквания за спад с -2,1%. Имаше широко нарушаване на икономическата активност поради коронавирусната пандемия и усилията на правителството да я овладее през втората половина на март. Потреблението на домакинствата спадна с -1%, а фиксираните инвестиции спаднаха с -2.3%. Освен това държавните разходи се повишиха с -0.1%, докато износът и вносът рязко спаднаха. Годишният темп на инфлация в Обединеното кралство намаля до 1.5% през март 2020 г. от 1.7% през февруари, като цените на моторните горива и дрехи дават най-голям принос в посока надолу. Цените на бензина паднаха с 5,1 пенса на литър между февруари и март, което е най-големият месечен спад от декември 2018 г.; а цената на дрехите и обувките намалява с 1,2% поради продажбите. Инфлацията също се забави при отраслите отиди и култура (1,3% срещу 1,4%), жилища и комунални услуги (1,7% срещу 1,8% през февруари) и ресторанти и хотели (2,1% срещу 2,5%). От друга страна, повишаването на тарифите за самолетни билети даде най-голям принос за инфлацията, а цените на храната се покачиха малко по-бързо (1.3% срещу 1.2%). На месечна база потребителските цени бяха непроменени 0%, след като през февруари се повишиха с 0,4% и съответстваха на прогнозите. Коефициентът на безработица в Обединеното кралство нарасна до 4,0% през трите месеца до февруари 2020 г. спрямо 45-годишния минимум от предходния период и малко над пазарните очаквания от 3,9%. Броят на хората без работа нарасна с 58 000 на 1,36 милиона, докато броят на заетите нарасна със 172 000 до рекордните 33,07 милиона. Коефициентът на активност достигна най-високото ниво от 79,8%. Британската икономика беше спряна на 23 март поради коронавирусната

Май 2020 г.

пандемия, така че ефектите от болестта върху инфлацията и безработицата ще бъдат отчетени едва в априлския доклад. Очакваме британската икономика да продължи да страда от несигурност, свързана с преговорите по търговското споразумение между Великобритания и ЕС, както и от намаление на капацитета на предлагане в средносрочен и дългосрочен план. Обединеното кралство ще страда от коронавирусната пандемия по същия начин като страните членки на ЕС. Докато коронавирусната пандемия неизбежно е изместила фокуса далеч от Brexit, изглежда, че е постигнат много малък напредък в преговорите между служителите на ЕС и Великобритания, които трябва да намерят решение до края на юни дали Великобритания ще търси още удължаване от настоящата ефективна дата на излизане на 31 декември 2020 г. За Обединеното кралство очакваме спад на БВП от -9,0% през 2020 г. Очакваме възстановяване във Великобритания от 6% ръст на БВП през 2021 г.

САЩ

Американската икономика се сви с -4.8% през първото тримесечие на 2020 г., завършвайки най-дългия период на растеж в историята на страната. Това беше най-стръмният темп на спад на БВП от последното тримесечие на 2008 г., тъй като пандемията Covid-19 принуди няколко държави да наложат мерки за блокиране в средата на март, като изхвърли милиони хора на пазара на труда. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 0,30% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Потреблението на домакинствата намаля най-много след четвъртото тримесечие на 1980 г., а бизнес инвестициите се свиха за четвърти пореден период. Годишният темп на инфлация в САЩ намаля до 0.3% през април 2020 г. от 1.5% през март. Равнището на безработица в САЩ скочи до 14,7% през април 2020 г., което е най-високото в историята на отчитане на безработицата. Въпреки факта, че разпространението на вируса все още не е достигнало своя пик на много места в САЩ, няколко щата вече започнаха да премахват мерките за блокиране. Може би дори повече, отколкото в Европа, където има поне някои индикации, че честотата на случаите намалява, САЩ рискуват да понесат допълнителни вълни на вируса, които след това ще принудят държавите да наложат мерки за блокиране в близко бъдеще. Освен това, ние продължаваме да виждаме признаци, че възстановяването в САЩ няма да бъде бързо и V-образно. По-специално високата безработица заплашва да причини по-дълготрайна вреда на възстановяването, тъй като вероятно частното потребление ще продължи да намалява. Освен това, фактът, че кривата все още не е изравнена, означава, че много потребители все още могат да бъдат предпазливи от излизането и възобновяването на потреблението си, както обикновено. Следователно не очакваме да постигнем едновременно икономическо възстановяване с премахването на мерките за блокиране. Поради тези причини, ние поддържаме прогнозата на основния сценарий за спад от -8,0% през 2020 г., последвана от възстановяване от едва 6,5% през 2021 г.

Американската икономика се сви с -4.8% през първото тримесечие на 2020 г., завършвайки най-дългия период на растеж в историята на страната, показва предварителна оценка. Това беше най-стръмният темп на спад на БВП от последното тримесечие на 2008 г., много по-лош от консенсус на пазара с -4% спад, тъй като пандемията Covid-19 принуди няколко държави да наложат мерки за блокиране в средата на март, като изхвърли милиони хора на пазара на труда. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 0,30% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Потреблението на домакинствата намаля най-много след четвъртото тримесечие на 1980 г., а бизнес инвестициите се свиха за четвърти пореден период. Освен това износът и вносът спаднаха рязко, докато жилищните инвестиции нараснаха, както и държавните разходи. Годишният темп на инфлация в САЩ намаля до 0.3% през април 2020 г. от 1.5% през март и под пазарните очаквания от 0.4%. Това е най-ниската инфлация от октомври 2015 г., главно поради понижаване на цените на бензина от 32%. През април цените на петрола се превърнаха отрицателни за първи път в историята на фона на опасенията за свръхпредлагане. Също така, ограниченията за блокиране поради коронавирусната пандемия доведоха до спад от -5,7% на облекло и -5,5% спад в цената на транспортните услуги. От друга страна, разходите за храна се увеличиха с 3,5%, най-високият процент от февруари 2012 г. На месечна база потребителските цени намаляха с 0,8%, което е най-големият спад от декември 2008 г., главно поради спад от 20,6% на цените на бензина, въпреки че индексите за облекло, застраховка на моторни превозни средства, самолетни билети и нощувки далеч от дома също са спаднали рязко. Основната инфлация, която изключва храните и енергията, намаля до 1,4%, най-ниската стойност от април 2011 г. Равнището на безработица в САЩ скочи до 14,7% през април 2020 г., което е най-високото в историята на отчитане на безработицата и в сравнение с пазарните очаквания от 16%, тъй като кризата

Май 2020 г.

на Covid-19 изхвърли милиони без работа. Броят на безработните лица нарасна с 15,9 милиона до 23,1 милиона, докато броят на заетите намалява с 22,4 милиона на 133,4 милиона. Коефициентът на участие в работната сила намалява с 2.5% през месеца до 60.2%, най-ниският процент от януари 1973 г. Въпреки факта, че разпространението на вируса все още не е достигнало своя пик на много места в САЩ, няколко щата вече започнаха да премахват мерките за блокиране. Може би дори повече, отколкото в Европа, където има поне някои индикации, че честотата на случаите намалява, САЩ рискуват да понесат допълнителни вълни на вируса, които след това ще принудят държавите да наложат мерки за блокиране в близко бъдеще. Освен това, ние продължаваме да виждаме признаци, че възстановяването в САЩ няма да бъде бързо и V-образно. По-специално високата безработица заплашва да причини по-дълготрайна вреда на възстановяването, тъй като вероятно частното потребление ще продължи да намалява. Освен това, фактът, че кривата все още не е изравнена, означава, че много потребители все още могат да бъдат предпазливи от излизането и възобновяването на потреблението си, както обикновено. Следователно не очакваме да постигнем едновременно икономическо възстановяване с премахването на мерките за блокиране. Поради тези причини, ние поддържаме прогнозата на основния сценарий за спад от -8,0% през 2020 г., последвана от възстановяване от едва 6,5% през 2021 г.

Япония

Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония се сви -2% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. за същото тримесечие на предходната година. Японската икономика се сви с -0,9% на тримесечна база за трите месеца до март 2020 г., като влезе в рецесия за първи път от 2015 г. Инфлацията в Япония остана непроменена на 0,4% на годишна база през март 2020 г. Все пак това беше най-ниската инфлация от миналия октомври, тъй като пандемията на Covid-19 продължи да възпрепятства потреблението. Коефициентът на безработица в Япония нарасна до 2,5% през март 2020 г., най-високият за една година. За да смекчи икономическото въздействие от коронакризата, на 7 април правителството прие Спешния икономически пакет срещу Covid-19, с общ обем от 21,1% от БВП. Този пакет взема предвид и останалата част от обявените по-рано пакети (пакетът стимулиране за декември 2019 г. и двата пакета за отговор Covid-19, обявени съответно на 13 февруари и 10 март). Най-голямата част от участващите средства ще бъдат изразходвани за целите за защита на заетостта и бизнеса (16% от БВП) и „рестартиране и възстановяване на устойчива икономическа дейност след края на фазата на борба с вируса (4,3% от БВП). Очакваме растежът в Япония да се свие с -5,2% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Япония от 3,0% през 2021 г.

Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония се сви -2% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. за същото тримесечие на предходната година. Японската икономика се сви с -0,9% на тримесечна база за трите месеца до март 2020 г., като влезе в рецесия за първи път от 2015 г. насам и в сравнение с пазарните очаквания за спад от -1,2%, показва предварителна оценка, тъй като коронакризата налага висока цена върху предлагането и търсене. Има спад в частното потребление (-0.7% спрямо -2.9% през Q4) и капиталовите разходи (-0,5% срещу -4,8%), докато държавните разходи нараснаха най-малко за една година (0,1% срещу 0,2%) и публичните инвестиции спадна за първи път от пет тримесечия (-0,4% срещу 0,5%). В допълнение, нетното външно търсене отнема 0,2% от растежа, тъй като износьт намалява повече от вноса. Инфлацията в Япония остана непроменена на 0,4% на годишна база през март 2020 г. Все пак това беше най-ниската инфлация от миналия октомври, тъй като пандемията на Covid-19 продължи да възпрепятства потреблението. Цените се забавиха най-вече за транспорт и комуникация (0,7% спрямо 1,4% през февруари) на фона на спадащите цени на петрола. Междувременно инфлацията остана непроменена за жилища (0,8%), дрехи и обувки (1,3%) и медицински грижи (0,7%). За разлика от тях, цените на храните продължиха да растат (1,4% срещу 1,2%). На месечна база потребителските цени останаха непроменени, след като през февруари се понижиха с 0,1%. Годишният процент на основната инфлация, който изключва прясната храна, остана непроменен на 0,6% и доста под целта на Банката на Япония от 2%. Коефициентът на безработица в Япония нарасна до 2,5% през март 2020 г., най-високият за една година и в съответствие с пазарния консенсус, тъй като броят на безработните нараства с 3,6% до 1,72 милиона, докато заетостта намалява с 0,2% до 67,32 милиона. Съотношението заетост към кандидатите рязко намаля до 1,39 до най-ниското ниво от септември 2016 г., когато кризата на Covid-19 ескалира. За да смекчи икономическото въздействие от коронакризата, на 7 април правителството прие Спешния икономически пакет срещу Covid-19, с общ обем от 21,1% от БВП. Този пакет взема пред-

Май 2020 г.

вид и останалата част от обявените по-рано пакети (пакетът стимулиране за декември 2019 г. и двата пакета за отговор Covid-19, обявени съответно на 13 февруари и 10 март). Най-голямата част от участващите средства ще бъдат изразходвани за целите за защита на заетостта и бизнеса (16% от БВП) и „рестартиране и възстановяване на устойчива икономическа дейност след края на фазата на борба с вируса (4,3% от БВП). Очакваме растежът в Япония да се свие с -5,2% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Япония от 3,0% през 2021 г.

Китай

Китай изглежда е преминал най-лошото от кризата, като новите случаи на Covid-19 остават сравнително ограничени и по-голямата част от китайската икономика отново е отворена. След спада с -9,8% на тримесечна база през първото тримесечие, растежът на БВП се очаква да се възстанови през второто тримесечие. Данните с по-висока честота обаче предоставят смесени сигнали за стабилността на възстановяването. От положителна страна, някои месечни показатели, като инвестиции в дълготрайни активи и промишлено производство, показаха явно месечно възстановяване през март, докато продажбите на превозни средства през април дори показаха положителен ръст спрямо предходната година (+ 4.5%). По тези показатели икономическият шок, причинен от Covid-19, наистина изглежда временен. Въпреки това, бизнес проучванията за април нарисуват малко по-притеснителна картина. PMI за услугите на Markit, например, останаха на територията на спад както през март (43), така и през април (44.4). От страна на производството, новите експортни поръчки в частност остават слаби, с влошаване от 46.4 през март до 33.5 през април. Коефициентът на безработица в Китай нарасна до 6% през април от 5.90% през март 2020 г. Това може да сигнализира, че глобалното отрицателно въздействие на коронавирусната криза ще има тежест върху възстановяването на Китай. Като се има предвид слабостта в БВП за първото тримесечие, глобалните ефекти на спад в световната икономика и неотдашните предположения, че търговското напрежение между САЩ и Китай може да продължи да се разраства тази година, ние понижихме перспективите си за растеж в Китай до 1% през 2020 г. Очакваното възстановяване през 2021 г. обаче е очаква се да бъде доста силно, на високата стойност от 8,8%.

Китай изглежда е преминал най-лошото от кризата, като новите случаи на Covid-19 остават сравнително ограничени и по-голямата част от китайската икономика отново е отворена. След спада с -9,8% на тримесечна база през първото тримесечие, растежът на БВП се очаква да се възстанови през второто тримесечие. Данните с по-висока честота обаче предоставят смесени сигнали за стабилността на възстановяването. От положителна страна, някои месечни показатели, като инвестиции в дълготрайни активи и промишлено производство, показаха явно месечно възстановяване през март, докато продажбите на превозни средства през април дори показаха положителен ръст спрямо предходната година (+ 4.5%). По тези показатели икономическият шок, причинен от Covid-19, наистина изглежда временен. Въпреки това, бизнес проучванията за април нарисуват малко по-притеснителна картина. PMI за услугите на Markit, например, останаха на територията на спад както през март (43), така и през април (44.4). От страна на производството, новите експортни поръчки в частност остават слаби, с влошаване от 46.4 през март до 33.5 през април. Коефициентът на безработица в Китай нарасна до 6% през април от 5.90% през март 2020 г. Това може да сигнализира, че глобалното отрицателно въздействие на коронавирусната криза ще има тежест върху възстановяването на Китай. Като се има предвид слабостта в БВП за първото тримесечие, глобалните ефекти на спад в световната икономика и неотдашните предположения, че търговското напрежение между САЩ и Китай може да продължи да се разраства тази година, ние понижихме перспективите си за растеж в Китай до 1% през 2020 г. Очакваното възстановяване през 2021 г. обаче е очаква се да бъде доста силно, на високата стойност от 8,8%. Китайският годишен процент на инфлация падна до 3.3% през април 2020 г. от 4.3% през предходния месец и под консенсус на пазара от 3.7%. Това беше най-ниският процент от септември 2019 г., когато кризата COVID-19 се задълбочи. Инфлацията в храните също се понижи до седеммесечен минимум от 14,8% от 18,3% през март, като цените на свинското месо се повишиха с по-мек темп (96,9% срещу 116,4%). Инфлацията на нехранителни стоки също се забави до 0,4% от 0,7%, на фона на спад на разходите за дрехи (-0,4% срещу -0,3%), наем, гориво и комунални услуги (-0,3% срещу -0,1%), както и транспорт и комуникация (- 4,9% срещу -3,8%). Нарастването на цените идва от домакински стоки и услуги (0,1% срещу 0,3%), образование, култура и отход (2% срещу 2,5%), здравеопазване (2,2%, същото като през март) и други стоки и услуги (4,8% срещу 5,3 %). На месечна база потребителските цени спаднаха с -0,9%, след спад от -1,2% през март.

Май 2020 г.

Турция

Индексът на доверие на производството в Турция спадна до 66,8 през април 2020 г. от 99,7 през предходния месец. Това е най-ниската стойност от февруари 2009 г., като спадът се дължи на блокирането поради коронавирусната пандемия. 87.9). PMI на Турция за производство на Истанбулската индустриална камара се е понижил до 33.4 през април 2020 г. от 48.1 през март, като посочи най-силното свиване на фабричната дейност след световната финансова криза през 2008 г., причинено от пандемията Covid-19 и въведените мерки за предотвратяване на нейното разпространение. Доверието на потребителите в Турция падна до рекордно ниско ниво от 54,9 през април 2020 г. от 58,2 през предходния месец, тъй като Турция остава една от най-засегнатите страна от избухването на коронавирусната пандемия извън Европа или САЩ. Външнотърговският дефицит на Турция почти се е утроил до 5,39 милиарда щатски долара през март спрямо 1,92 милиарда долара през същия месец на 2019 г., като се има предвид, че вносът се увеличава, докато износът спада. Вече е постигнат консенсус в общността на икономистите и търговците, че резервите на Централната банка са толкова ниски, че не могат да спрат атаката срещу турската лира. Турската лира TRY (която достигна предишен рекорден минимум от 7,24 по време на валутна криза през август 2018 г.) падна с 16% тази година на фона на избухването на COVID-19 и достигна най-ниското равнище от 7,26 през 7 май. Нетните валутни резерви на турската централна банка са се понижали рязко до близо 25 милиарда долара от 40 милиарда долара през тази година. Тази година външното търсене ще се срине, което ще подсили натиска върху двойния дефицит (бюджетен дефицит и дефицит по текущата сметка) и върху вече крехката лира, което може да доведе до нова валутна криза. За Турция очакваме свиване от -6,5% и инфлация от 10,5% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Турция от 4,7% и инфлация от 10% през 2021 година

Индексът на доверие на производството в Турция спадна до 66,8 през април 2020 г. от 99,7 през предходния месец. Това е най-ниската стойност от февруари 2009 г., като спадът се дължи на блокирането поради коронавирусната пандемия. Имаше рязко влошаване на очакванията през следващите три месеца по отношение на продукцията (61,2 спрямо 114,6 през март), поръчките за износ (50,6 срещу 110,1) и заетостта (86,5 срещу 104,2). Също така, индикаторът, измерващ разходите за фиксирани инвестиции, се понижи (69.9 спрямо 99.7), а индексът за обща бизнес ситуация намалю (42.5 спрямо 87.9). PMI на Турция за производство на Истанбулската индустриална камара се е понижил до 33.4 през април 2020 г. от 48.1 през март, като посочи най-силното свиване на фабричната дейност след световната финансова криза през 2008 г., причинено от пандемията Covid-19 и въведените мерки за предотвратяване на нейното разпространение. Производството и новите поръчки паднаха с безпрецедентни темпове на фона на спирането на фирмите, докато фирмите в отговор на това намалиха заетостта и покупките. По отношение на цените темповете на инфлация намалюха от наблюдаваните през март, въпреки че валутната слабост беше посочена като основен фактор, водещ до повишаване на цените на суровините. Доверието на потребителите в Турция падна до рекордно ниско ниво от 54,9 през април 2020 г. от 58,2 през предходния месец, тъй като Турция остава най-засегнатата страна от избухването на коронавирусната пандемия извън Европа или САЩ. Наблюдава се влошаване на очакванията през следващите 12 месеца по отношение на общата икономическа ситуация (74,8 спрямо 75,6 през март); финансовото състояние на домакинствата (72,5 срещу 78,6); безработица (53,8 срещу 57,6) и вероятност за спестяване (18,4 срещу 21,2). Външнотърговският дефицит на Турция почти се е утроил до 5,39 милиарда щатски долара през март спрямо 1,92 милиарда долара през същия месец на 2019 г., като се има предвид, че вносът се увеличава, докато износът спада. Ръстът на вноса е годишен с 3,1% до 18,8 милиарда щатски долара, докато износът потъна с 18% до 13,4 милиарда щатски долара; намаляване на съотношението покритие на износа / вноса до 71% спрямо 90% година по-рано. Приходите на Турция от туризъм паднаха с 11% годишно през първото тримесечие на годината, след като разпространението на коронавируса започна да се отразява на индустрията и по-широката икономика. Вече е постигнат консенсус в общността на икономистите и търговците, че резервите на Централната банка са толкова ниски, че не могат да спрат атаката срещу турската лира. Турската лира TRY (която достигна предишен рекорден минимум от 7,24 по време на валутна криза през август 2018 г.) падна с 16% тази година на фона на избухването на COVID-19 и достигна най-ниското равнище от 7,26 през 7 май. Нетните валутни резерви на турската централна банка са се понижали рязко до близо 25 милиарда долара от 40 милиарда долара през тази година. Тази година външното търсене ще се срине, което ще подсили натиска върху двойния дефицит (бюджетен дефицит и дефицит по текущата сметка) и върху вече крехката лира, което може да доведе до нова валутна криза. За Турция очакваме свиване от -6,5% и инфлация от 10,5% през 2020 г. Очакваме възстановяване в Турция от 4,7% и инфлация

от 10% през 2021 година.

Политика на Централните банки

ЕЦБ

На заседание на 30 април 2020 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе следните решения, свързани с паричната политика: (1) Облекчават се допълнително условията по целевите операции по дългосрочно рефинансиране (TLTRO III). По-специално, Управителният съвет реши да намали лихвения процент по операциите по TLTRO III през периода от юни 2020 г. до юни 2021 г. на 50 базисни пункта под средния лихвен процент по основните операции на Евросистемата по рефинансиране през същия период. (2) Ще се проведе нова поредица от нецелевы операции по дългосрочно рефинансиране в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PELTRO). (3) От края на март се извършват покупки по новата програма на Управителния съвет за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), чийто общ размер е 750 млрд. евро. (4) Освен това нетните покупки по програмата за закупуване на активи ще продължат с месечен темп от 20 млрд. евро наред с покупките по допълнителния временен пакет в размер на 120 млрд. евро до края на годината. (5) Реинвестициите на погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, ще продължат в пълен размер. (6) Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение остават непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,50%. (6) Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение остават непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,50%. Ние очакваме ЕЦБ да поддържа лихвите по политиката на текущото отрицателно ниво (-0,5% депозитна лихва, 0% лихва по рефинансиране) поне до края на 2022 г. . Все пак има няколко причини за безпокойство. Първо, спредовете в рамките на еврозоната остават под натиск, като тяхното увеличение е особено ясно в Италия и другите несъществени страни. Пазарите остават основно загрижени за способността на Италия и други страни да финансират допълнителния си публичен дълг в бъдеще. Второ, неотдавнашното решение на германския съд относно покупката на активи на ЕЦБ предизвика негативна реакция и на нервните пазари. Като се има предвид, че тези опасения е малко вероятно да изчезнат в краткосрочен план, очакваме спредовете в еврозоната да се разширят още повече, преди да се успокоят умерено.

На заседание на 30 април 2020 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе следните решения, свързани с паричната политика: (1) Облекчават се допълнително условията по целевите операции по дългосрочно рефинансиране (TLTRO III). По-специално, Управителният съвет реши да намали лихвения процент по операциите по TLTRO III през периода от юни 2020 г. до юни 2021 г. на 50 базисни пункта под средния лихвен процент по основните операции на Евросистемата по рефинансиране през същия период. Освен това за контрагенти, чието допустимо нетно кредитиране достигне целевия праг на кредитиране, лихвеният процент в периода от юни 2020 г. до юни 2021 г. сега се определя на 50 базисни пункта под средния лихвен процент по депозитното улеснение през същия период. (2) Ще се проведе нова поредица от нецелевы операции по дългосрочно рефинансиране в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PELTRO). Целта е да се подпомогнат условията на ликвидност във финансовата система на еврозоната и да се допринесе за запазване на гладкото функциониране на паричните пазари посредством осигуряването на ефикасен предпазен механизъм за ликвидност. Поредицата се състои от седем допълнителни операции по рефинансиране, които започват през май 2020 г., с поэтапен падеж между юли и септември 2021 г., в съответствие с продължителността на мерките за облекчаване на изискванията към обезпеченията. Операциите ще се проведат по тръжна процедура с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение, при лихвен процент, който е с 25 базисни пункта под средния лихвен процент по основните операции по рефинансиране за целия срок на всяка от PELTRO. (3) От края на март се извършват покупки по новата програма на Управителния съвет за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), чийто общ размер е 750 млрд. евро. Целта е да се облекчи цялостната позиция на паричната политика и да се противодейства на тежките рискове за нейния трансмисионен механизъм и за перспективите за еврозоната, причинени от пандемията от коронавирус. Тези покупки ще продължат да се провеждат гъвкаво с течение на времето, обхващайки множество класове активи и държави. Управителният съвет ще извършва нетни покупки на активи по PEPP, докато не прецени, че кризата с коронавируса е отминала, но във всеки случай до края на тази година. (4) Освен това нетните покупки по програмата

Май 2020 г.

за закупуване на активи ще продължат с месечен темп от 20 млрд. евро наред с покупките по допълнителния временен пакет в размер на 120 млрд. евро до края на годината. Управителният съвет продължава да очаква месечните нетни покупки на активи по програмата за закупуване на активи да продължат толкова дълго, колкото е необходимо, за да засилят нерестриktivното въздействие на основните лихвени проценти на ЕЦБ, и да приключат малко преди той да започне да ги повишава. (5) Реинвестициите на погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, ще продължат в пълен размер в продължителен период от време след датата, на която Управителният съвет започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия на ликвидност и значителна степен на нерестриktivност на паричната политика. (6) Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение остават непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,50%. Управителният съвет очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си или по-ниско равнище, докато той не отбележи, че перспективите за инфлацията се доближават солидно към равнище, достатъчно близко, но под 2% в рамките на прогнозния период, и че това доближаване е намерило устойчиво отражение в базовата инфлационна динамика. Управителният съвет има пълна готовност да увеличи размера на РЕРР и да промени състава на програмата – с колкото е необходимо, за толкова дълго, колкото е необходимо. Във всеки случай той е готов да приспособи всички свои инструменти, както е целесъобразно, за да осигури устойчиво доближаване на инфлацията към целевото равнище в съответствие със стремежа си към симетрия. Ние очакваме ЕЦБ да поддържа лихвите по политиката на текущото отрицателно ниво (-0,5% депозитна лихва, 0% лихва по рефинансиране) поне до края на 2022 г. Все пак има няколко причини за безпокойство. Първо, спредовете в рамките на еврозоната остават под натиск, като тяхното увеличение е особено ясно в Италия и другите несъществени страни. Пазарите остават основно загрижени за способността на Италия и други страни да финансират допълнителния си публичен дълг в бъдеще. Второ, неотдавнашното решение на германския съд относно покупката на активи на ЕЦБ предизвика негативна реакция и на нервните пазари. Като се има предвид, че тези опасения е малко вероятно да изчезнат в краткосрочен план, очакваме спредовете в еврозоната да се разширят още повече, преди да се успокоят умерено.

Централна банка на Англия

Заседание на Комитета по парична политика на Bank of England Резюме Публикувано на 07 май 2020 г. Комитетът за парична политика (MPC) на Банката на Англия определя паричната политика за постигане на целта за инфлация от 2% и по начин, който спомага за поддържане на растежа и заетостта. В този контекст предизвикателството му е да отговори на тежките икономически и финансови смущения, причинени от разпространението на Covid-19. На заседанието си, приключващо на 6 май 2020 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно за поддържане на основния лихвен процент на 0,1%. Комитетът гласува с мнозинство 7-2 за Банката на Англия да продължи с програмата за покупки на 200 милиарда паунда правителствени облигации на Обединеното кралство и деноминирани в стерлинги и нефинансов корпоративни облигации с инвестиционен клас, финансирани чрез издаване на резерви на централната банка, на обща сума на тези покупки от 645 милиарда паунда. Илюстративният сценарий включва много рязък спад на БВП на Обединеното кралство през 2020 г. и първоначално значително увеличение на безработицата. Предвид предполагаемия път за облекчаване на мерките за социално дистанциране, спадът на БВП трябва да бъде временен, а активността трябва да се възстанови сравнително бързо. Въпреки това, тъй като се предполага, че степента на предпазно поведение от страна на домакинствата и предприятията продължава, икономиката ще отнеме известно време, за да се възстанови към предишното си положение. Инфлацията се очаква да падне допълнително под целта от 2% през втората половина на тази година, което до голяма степен отразява слабостта на търсенето. Въз основа на илюстративния сценарий на Комитета за парична политика, Комитетът по финансова политика преценява, че основната банкова система има капиталови буфери повече от достатъчни за усвояване на загуби и, подкрепена от държавни гаранции за ново кредитиране и също от финансиране от Bank of England, е способна да предоставя кредити за подкрепа икономиката на Обединеното кралство. На това заседание Комитетът преценява, че съществуващата позиция на паричната политика е подходяща.

Май 2020 г.

Заседание на Комитета по парична политика на Bank of England Резюме Публикувано на 07 май 2020 г. Властите по света предприемат действия за спиране на разпространението на пандемията на Коронавирус (Covid-19) и за подкрепа на икономическата активност. Комитетът за парична политика (MPC) на Банката на Англия определя паричната политика за постигане на целта за инфлация от 2% и по начин, който спомага за поддържане на растежа и заетостта. В този контекст предизвикателството му е да отговори на тежките икономически и финансови смущения, причинени от разпространението на Covid-19. На заседанието си, приключващо на 6 май 2020 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно за поддържане на основния лихвен процент на 0,1%. Комитетът гласува с мнозинство 7-2 за Банката на Англия да продължи с програмата за покупки на 200 милиарда паунда правителствени облигации на Обединеното кралство и деноминирани в стерлинги и нефинансов корпоративни облигации с инвестиционен клас, финансирани чрез издаване на резерви на централната банка, на обща сума на тези покупки от 645 милиарда паунда. Разпространението на Covid-19 и мерките за неговото овладяване оказват значително влияние върху Обединеното кралство и много страни по света. Активността спадна рязко от началото на годината, а безработицата значително се увеличи. Икономическите данни продължават да съответстват на внезапния и много забележим спад в глобалната активност. Цените на петрола са нестабилни. Има обаче предварителни признаци за възстановяване на вътрешните разходи в Китай и това вероятно ще се отрази в други страни, които са започнали да облекчават ограниченията, свързани с Covid-19 върху икономическата дейност. Финансовите пазари се възстановиха малко през последните седмици и рисковите цени на активите се повишиха от най-ниските си нива в средата на март. Това отчасти отразява действията, предприети от властите в Обединеното кралство и на други места. Глобалните финансови условия обаче останаха по-строги, отколкото преди избухването на Covid-19. Най-ранните показатели за търсенето във Великобритания като цяло се стабилизират на много ниски нива през последните седмици, след безпрецедентни спадове в края на март и началото на април. Данните за плащанията сочат намаляване на нивото на потребление на домакинствата с около 30%. Доверието на потребителите значително се понижи и активността на пазара на жилища на практика бе прекратена. Според групата за вземане на решения на Bank of England се очаква продажбите на компаниите да бъдат с около 45% по-ниски от нормалните през второто тримесечие на 2020 г., а бизнес инвестициите - с 50% по-ниски. Има широко разпространение на схемата за задържане на работа поради коронавирусната пандемия. Независимо от това, рязкото увеличение на исквете за обезщетения е в съответствие с ясно изразения ръст на безработицата. Инфлацията намаля до 1,5% през март и вероятно ще падне под 1% през следващите няколко месеца, като до голяма степен отразява развитието на цените на енергията. Безпрецедентната ситуация означава, че перспективите за Обединеното кралство и за световните икономики са необичайно несигурни. Това ще зависи критично от развитието на пандемията и как правителствата, домакинствата и бизнеса реагират на нея. Като признава тези несигурности, Комитетът по паричната политика е изградил правдоподобен илюстративен икономически сценарий в придружаващия майския доклад за паричната политика. Този сценарий се основава на набор от стилизирани предположения за пандемията и отговорите на правителствата, домакинствата и бизнеса и, както обикновено, за преобладаващите нива на цените на активите и пазарния път на лихвените проценти. Макар сценарият да е силно условен, той помага да се илюстрира потенциалното въздействие на Covid-19 върху икономиката и каналите, по които се усеща въздействието. Докладът включва и редица оценки за чувствителността на икономиката към подбор от ключови променливи, които, взети заедно със сценария, служат за илюстриране на важните двигатели на прогнозите. Илюстративният сценарий включва много рязък спад на БВП на Обединеното кралство през 2020 г. и първоначално значително увеличение на безработицата. Предвид предполагаемия път за облекчаване на мерките за социално дистанциране, спадът на БВП трябва да бъде временен, а активността трябва да се възстанови сравнително бързо. Въпреки това, тъй като се предполага, че степента на предпазно поведение от страна на домакинствата и предприятията продължава, икономиката ще отнеме известно време, за да се възстанови към предишното си положение. Инфлацията се очаква да падне допълнително под целта от 2% през втората половина на тази година, което до голяма степен отразява слабостта на търсенето. Както е посочено в придружаващия междинен доклад за финансовата стабилност, Комитетът за финансова политика (FPC) направи оценка на рисковете за финансовата стабилност на Обединеното кралство и устойчивостта на финансовата система на Обединеното кралство към икономическите и пазарните шокове, свързани с Covid-19. Въз основа на илюстративния сценарий на Комитета за парична политика, Комитетът по финансова политика преценява, че основната банкова система има капиталови буфери повече от достатъчни за усвояване на загуби и, подкрепена от държавни гаранции за ново кредитиране и също от финансиране от Bank of England, е способна да предоставя кредити за подкрепа на икономиката на Обединеното кралство. От началото на шока Covid-19 Комитетът по паричната политика до-

Май 2020 г.

пълни отговорите на Bank of England и правителството на Обединеното кралство и предприе редица действия за изпълнение на своя мандат. Комитетът намали основния лихвен процент до 0,1%; въведе схема за срочно финансиране с допълнителни стимули за малки и средни предприятия (TFSME); и обяви увеличение на сумите от държавни облигации на Обединеното кралство на 200 милиарда британски лири и покупки на нефинансови корпоративни облигации с инвестиционен клас, които да бъдат извършени възможно най-бързо и в съответствие с подобреното функциониране на пазара. Комитетът отбелязва, че запасът от покупка на активи ще достигне 645 милиарда паунда до началото на юли при сегашните темпове на покупките. Комитетът продължава да следи отблизо редица показатели за функционирането на пазара. В илюстративния сценарий възстановяването на икономическата активност е сравнително бързо и инфлацията се повишава до целта от около 2%, което зависи от предположенията на сценария, които включват постепенно облекчаване на социалното дистанциране и подкрепено от много значителните парични и фискални стимули. По отношение на сценария Комитетът оценява, че балансът на рисковете за икономическите перспективи е в посока на намаление. На това заседание Комитетът преценява, че съществуващата позиция на паричната политика е подходяща. Комитетът за парична политика ще продължи да следи отблизо ситуацията и в съответствие със своята компетентност е готов да предприеме по-нататъшни действия, за да подкрепи икономиката и да осигури устойчиво възвръщане на инфлацията до целта от 2%.

Федерален резерв

Федералният резерв издава изявление на Федералния комитет за открит пазар на 29 април 2020 г. Федералният резерв се ангажира да използва пълния си набор от инструменти за подкрепа на американската икономика в това предизвикателно време, като по този начин насърчава своите максимални цели за заетост и стабилност на цените. Коронавирусната епидемия причинява огромни човешки и икономически трудности в Съединените щати и по целия свят. Вирусът и мерките, предприети за опазване на общественото здраве, предизвикват рязък спад в икономическата активност и скок на загубата на работни места. По-слабото търсене и значително по-ниските цени на петрола задържат инфлацията на потребителските цени. Прекъсванията на икономическата дейност тук и в чужбина значително повлияха на финансовите условия и нарушиха потока на кредити към домакинствата и предприятията в САЩ.

Продължаващата криза в областта на общественото здравеопазване ще окаже голяма тежест върху икономическата активност, заетостта и инфлацията в близко бъдеще и представлява значителен риск за икономическите перспективи в средносрочен план. В светлината на това развитие Комитетът реши да запази целевия диапазон за процент на федералните фондове на 0% до 0,2%. Комитетът очаква да запази този целеви диапазон, докато не се увери, че икономиката е издържала на последните събития и е на път да постигне максималните си цели за заетост и стабилност на цените. Комитетът ще продължи да следи последиците от постъпващата информация за икономическите перспективи, включително информация, свързана с общественото здраве, както и с глобалното развитие и приглушен инфлационен натиск, и ще използва инструментите си и ще действа, както е подходящо, за да подкрепи икономиката. При определяне на срока и размера на бъдещите корекции на позицията на паричната политика, Комитетът ще оцени реализираните и очакваните икономически условия по отношение на максималната си заетост и симетричната цел за 2% инфлация. Тази оценка ще вземе предвид широк спектър от информация, включително мерки за състоянието на пазара на труда, показатели за инфлационен натиск и инфлационни очаквания и показания за финансовите и международните развития. За да подпомогне притока на кредити към домакинствата и предприятията, Федералният резерв ще продължи да купува американски държавни ценни книжа и ценни книжа на държавни агенции, обезпечени с жилищни ипотечни и търговски ипотечни ценни книжа, в сумите, необходими за поддържане на гладкото функциониране на пазара, като по този начин насърчава ефективната трансмисия на паричната политика към по-широки финансови условия. В допълнение, бюрото за отворен пазар ще продължи да предлага мащабни операции по договаряне за обратно изкупуване за един ден и срочни такива. Комитетът ще следи отблизо пазарните условия и е готов да коригира плановете си, както е уместно.

Май 2020 г.

Японска централна банка

Банката на Япония също предприе подкрепящи икономиката действия. След като предприе мерки за изглаждане на основното функциониране на финансовите пазари (особено на пазарите за финансиране в щатски долари), на 27 април на Банката на Япония Банката на Япония реши да закупи необходимото количество японски държавни ценни книжа (в рамките на своята политика за контрол на кривата на доходност) без да задават горна граница за тези покупки. По този начин Банката на Япония на практика улеснява правителствената програма за разходи, като фактически предлага нейното монетизиране. Банката на Япония Повишаване на паричните улеснения на 27 април 2020 г. 1. Икономиката на Япония се намира във все по-тежка ситуация поради въздействието на разпространението на новия коронавирус (COVID-19) в Япония и в чужбина. 2. Като се имат предвид това развитие, Банката на Япония прецени, че е целесъобразно по-нататъшно увеличаване на паричните улеснения чрез (1) увеличение на покупките на корпоративни облигации, (2) засилване на специалните операции за доставка на фондове за улесняване на финансирането в отговор на COVID-19 и (3) по-нататъшни активни покупки на японски държавни облигации (JGB) и съкровищни дисконтни ценни книжа (T-Bills). Банката на Япония ще предприеме тези мерки с цел да направи всичко възможно, за да осигури гладко финансиране, като например на финансовите институции и фирми, и да поддържа стабилност на финансовите пазари.) Контрол на кривата на доходност (гласуване с 8-1 мнозинство). Краткосрочен лихвен процент по политиката: Банката на Япония ще прилага отрицателен лихвен процент от минус -0,1% спрямо баланса по лихвите по текущите сметки, държани от финансовите институции в Банката. Дългосрочен лихвен процент: Банката на Япония ще закупи необходимото количество японски държавни облигации, без да определя горната граница, така че доходността на 10-годишните японски държавни облигации да остане около нула 0%.

Банката на Япония също предприе подкрепящи икономиката действия. След като предприе мерки за изглаждане на основното функциониране на финансовите пазари (особено на пазарите за финансиране в щатски долари), на 27 април на Банката на Япония Банката на Япония реши да закупи необходимото количество японски държавни ценни книжа (в рамките на своята политика за контрол на кривата на доходност) без да задават горна граница за тези покупки. По този начин Банката на Япония на практика улеснява правителствената програма за разходи, като фактически предлага нейното монетизиране. Банката на Япония Повишаване на паричните улеснения на 27 април 2020 г.: 1. Икономиката на Япония се намира във все по-тежка ситуация поради въздействието на разпространението на новия коронавирус (COVID-19) у нас и в чужбина. Въпреки че политическите отговори, предприети от правителството и Японската банка на Япония, оказват положителни ефекти, финансовите условия са по-малко добри по отношение на корпоративното финансиране, което се наблюдава влошаване на финансовото състояние на фирмите. 2. Като се имат предвид това развитие, Банката на Япония прецени, че е целесъобразно по-нататъшно увеличаване на паричните улеснения чрез (1) увеличение на покупките на корпоративни облигации, (2) засилване на специалните операции за доставка на фондове за улесняване на финансирането в отговор на COVID-19 и (3) по-нататъшни активни покупки на японски държавни облигации (JGB) и съкровищни дисконтни ценни книжа (T-Bills). Банката на Япония ще предприеме тези мерки с цел да направи всичко възможно, за да осигури гладко финансиране, като например на финансовите институции и фирми, и да поддържа стабилност на финансовите пазари. 3. За тази цел по време на проведеното днес заседание по паричната политика (MPM) Съветът по политика на Банката на Япония реши следното. (1) Увеличение на покупките на корпоративни дисконтни ценни книжа и корпоративни облигации. Банката на Япония реши с единодушие да увеличи значително максималния размер на допълнителни покупки на корпоративни дисконтни ценни книжа и корпоративни облигации и да извърши покупки с горната граница на оставащата сума от около 20 трилиона йени. В допълнение, максималните неизплатени суми за корпоративни дисконтни ценни книжа на един емитент и корпоративни облигации, които ще бъдат закупени, ще бъдат значително повишени, а максималният остатъчен матуритет на корпоративните облигации, които ще бъдат закупени, ще бъде удължен до 5 години. (2) Укрепване на специалните операции по снабдяване на фондове за улесняване на финансирането в отговор на COVID-19 по отношение на специалните операции по снабдяване на средства за улесняване на корпоративното финансиране по отношение на коронавирусната пандемия, който беше въведен и влезе в сила през март, Банката на Япония реши с единодушно гласуване да (1) разшири обхвата на допустимите обезпечения до частния дълг като цяло, включително дълга на домакинствата (от около 8 трилиона йени до около 23 трилиона йени към края на март 2020 г.), (2) увеличаване на броя на допустимите контрагенти (включващи главно финансови

Май 2020 г.

институции членове на централни организации на финансови кооперации) и (3) прилага положителна лихва от 0,1% към непогасените салда по текущи сметки, държани от финансовите институции в банката на Япония, които съответстват на сумите за неизплатени заеми, предоставени чрез тази операция. 2. Банката на Япония реши да засили тази операция с оглед на твърда подкрепа на финансовата институциите за по-нататъшно изпълнение на финансовото посредничество за широк кръг частни сектори, главно по отношение на фирмите. Тази операция е преименувана на специални операции по предоставяне на средства за улесняване на финансирането в отговор на COVID-19. Освен това, с цел по-нататъшно подпомагане на финансирането предимно на малки и средни фирми, председателят инструктира служителите бързо да обмислят нова мярка за осигуряване на средства за финансови институции, като взема предвид например правителствените програми за подпомагане на финансирането като тези в своите спешни икономически мерки, и докладват на по-късен комитет. (3) По-нататъшни активни покупки на японски държавни облигации и съкровищни дисконтни ценни книжа. В ситуация, в която ликвидността на пазара на облигации остава ниска, увеличаването на размера на емитирането на японски държавни облигации и съкровищни дисконтни сметки в отговор на спешните икономически мерки на правителството ще окаже влияние върху пазара. Като взема предвид това, Банката на Япония засега ще извършва по-нататъшни активни покупки както на японски държавни облигации, така и на държавни дисконтни ценни книжа, с оглед поддържане на стабилност на пазара на облигации и стабилизиране на цялата крива на доходност на ниско ниво. 4. Банката на Япония реши да определи следните насоки за пазарните операции, както и за закупуване на борсово търгувани фондове (ETFs) и инвестиционни тръстове за недвижими имоти в Япония (J-REITs). (1) Контрол на кривата на доходност (гласуване с 8-1 мнозинство). Краткосрочен лихвен процент по политиката: Банката на Япония ще прилага отрицателен лихвен процент от минус -0,1% спрямо баланса по лихвите по текущите сметки, държани от финансовите институции в Банката. Дългосрочен лихвен процент: Банката на Япония ще закупи необходимото количество японски държавни облигации, без да определя горната граница, така че доходността на 10-годишните японски държавни облигации да остане около нула 0%. Докато прави това, доходностите могат да се движат нагоре и надолу до известна степен, главно в зависимост от развитието на икономическата активност и цените. (2) Закупуване на ETF и J-REITs (единодушно гласуване) Банката на Япония активно ще закупува борсово търгувани фондове ETFs и инвестиционни тръстове за недвижими имоти J-REITs за момента, така че оставащите им суми да се увеличават на годишни крачки с горната граница от около 12 трилиона йени и около 180 милиарда йени, съответно. 5. Банката на Япония ще продължи с "Количествено и качествено парично облекчаване (QQE) с контрол на кривата на доходност", като се стреми да постигне целта за стабилност на цените от 2%, толкова дълго колкото а е необходимо за поддържането на тази цел по стабилен начин. Тя ще продължи да разширява паричната база, докато годишният темп на нарастване на наблюдавания индекс на потребителските цени (CPI, всички артикули без прясна храна) надвишава 2% и остава стабилно над целта. Засега Банката на Япония ще следи отблизо въздействието на COVID-19 и няма да се колебае да предприеме допълнителни облекчаващи мерки, ако е необходимо, а също така очаква краткосрочните и дългосрочните лихвени проценти да останат при сегашните си или по-ниски нива.

Китайска централна банка

Китайската централна банка (PBOC) понижи основната си едногодишна лихва (LPR – основен лихвен процент) с 20 базисни пункта до рекордно ниските нива от 3,85% на 20 април, което съответства на пазарните очаквания. Това е второто съкращение през тази година, тъй като ръководещите икономическата политика се стремят да засият икономиката в битката с избухването на COVID-19, след като тя се сви с -6,8% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., първият спад от най-малко 1992 г. Петгодишният основен лихвен процент (LPR) също беше понижен с 10 базисни пункта до 4.65%, по-голямо намаление от очакванията на пазара за намаление с 5 базисни пункта. Китайската централна банка намали целевия си средносрочен лихвен процент за кредитиране (MLF) с 20 базисни пункта до 2,95% през 24 април, инжектирайки 56,1 млрд. юана (7,9 млрд. USD) в банковата система. Китайската централна банка вече намали задължителното съотношение на резервите три пъти. Освен това тя предостави допълнителни 1,8 трилиона юана (254,4 милиарда щатски долара) средства на търговските банки за увеличаване на капацитета им за отпускане на заеми за малките предприятия, които бяха най-силно засегнати от пандемията. Длъжностните лица на централната банка, по-специално управителят И Ган, дават да се разбере, че нямат намерение да прибегват до количествени улеснения в западния стил, предвид рязкото увеличаване на дълга и разточителните проекти, които са ре-

Май 2020 г.

зултат от пакета стимули за 4 трилиона юана (586 милиарда щатски долара) през 2008-09 г. В статия, публикувана в края на миналия месец, губернаторът И Ган предупреди, че рисковете, натрупани във финансовата система на Китай, остават високи, така че прекомерно големият стимулиращ пакет би рискувал да предизвика инфлация и ще доведе до бързо увеличаване на вече високото ниво на дълга на страната.

Китайската централна банка (PBOC) понижи основната си едногодишна лихва (LPR – основен лихвен процент) с 20 базисни пункта до рекордно ниските нива от 3,85% на 20 април, което съответства на пазарните очаквания. Това е второто съкращение през тази година, тъй като ръководещите икономическата политика се стремят да засилят икономиката в битката с избухването на COVID-19, след като тя се сви с -6,8% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., първият спад от най-малко 1992 г. Петгодишният основен лихвен процент (LPR) също беше понижен с 10 базисни пункта до 4.65%, по-голямо намаление от очакванията на пазара за намаление с 5 базисни пункта. Китайската централна банка намали целевия си средносрочен лихвен процент за кредитиране (MLF) с 20 базисни пункта до 2,95% през 24 април, инжектирайки 56,1 млрд. юана (7,9 млрд. USD) в банковата система. Китайската централна банка вече намали задължителното съотношение на резервите три пъти. Освен това тя предостави допълнителни 1,8 трилиона юана (254,4 милиарда щатски долара) средства на търговските банки за увеличаване на капацитета им за отпускане на заеми за малките предприятия, които бяха най-силно засегнати от пандемията. Китайската централна банка обеща в своя първи доклад за изпълнение на паричната политика, публикуван на 10 май, за прилагане на по-голяма политическа подкрепа за компенсиране на икономическите щети от пандемията на коронавирус, но продължи да показва своето нежелание да предприеме големи усилия за стимулиране като тези след световната финансова криза през 2008г. Длъжностните лица на централната банка, по-специално управителят И Ган, дават да се разбере, че нямат намерение да прибегват до количествени улеснения в западния стил, предвид рязкото увеличаване на дълга и разточителните проекти, които са резултат от пакета стимули за 4 трилиона юана (586 милиарда щатски долара) през 2008-09 г. В статия, публикувана в края на миналия месец, губернаторът И Ган предупреди, че рисковете, натрупани във финансовата система на Китай, остават високи, така че прекомерно големият стимулиращ пакет би рискувал да предизвика инфлация и ще доведе до бързо увеличаване на вече високото ниво на дълга на страната. Китайската централна банка подчерта, че разхлабването на политиката трябва да е насочено към подкрепа на реалната икономика, особено на малкия частен сектор.

Турска централна банка

Лихвеният процент в Турция е намален от 24% през юли 2019 г. на 8,75% през март 2020 г., общо 15,25%. Политическият натиск върху централната банка е да стимулира растежа на всяка цена. Но такава бърз растеж на паричната маса излага на риск както стабилността на валутния курс, така и продължителния процес на дезинфлация. Турската лира постепенно се обезценява от 5,8 TRY / USD в края на ноември 2019 г. до 5,95 TRY / USD в края на декември, 6,00 TRY / USD в края на януари 2020 г., 6,23 в края на февруари, 6,58 TRY / USD през 31 март, 6.98 през 30 април и 7.26 през 7 май. Това увеличение на паричното предлагане от турската централна банка може да улесни появата на нова валутна криза. Централна банка на Турция Прес съобщение за лихвените проценти 22 април 2020 г. Комитетът по паричната политика (Комитетът) реши да намали основния лихвен процент (едноседмичен репо-аукционен процент) от 9,75% на 8,75%. Развитието на очакванията за инфлацията, условията на вътрешното търсене и цените на производителите допринесоха за умерена тенденция в основните показатели за инфлация. Въпреки неотдавнашното поевтиняване на турската лира поради глобалното развитие, продължителният рязък спад на цените на суровините, особено на суровия петрол и металите, влияе благоприятно на инфлацията. Докато ръстът на единичните разходи в резултат от намаляването на производството и продажбите се следи отблизо, дезинфлационните ефекти от условията на съвкупното търсене се оценяват да се увеличават. В това отношение се счита, че рисковете при прогнозата за инфлация в края на годината са в низходящ ред. Съответно Комитетът реши да намали 100 базисни пункта в лихвения процент.

Лихвеният процент в Турция е намален от 24% през юли 2019 г. на 8,75% през март 2020 г., общо 15,25%. Политическият натиск върху централната банка е да стимулира растежа на всяка цена. Но такава бърз растеж на паричната маса излага на риск както стабилността на валутния курс, така и продължителния процес на дезинфлация. Турската лира постепенно се обезценява от 5,8 TRY / USD в края на ноември 2019 г. до 5,95 TRY / USD в края на декември, 6,00 TRY / USD в края на януари 2020 г., 6,23 в края на февруари, 6,58 TRY / USD през 31 март, 6.98 през 30 април и 7.26 през 7 май. Това увеличение на паричното предлагане от турската централна банка може да улесни появата на нова валутна криза. Централна банка на Турция Прес съобщение за лихвените проценти 22 април 2020 г. Комитетът по паричната политика (Комитетът)

Май 2020 г.

В това отношение последните парични и фискални мерки ще допринесат за финансовата стабилност и възстановяването след пандемия, като подкрепят потенциалния растеж на икономиката. Очаква се салдото по текущата сметка, което наскоро отбеляза значително подобрене, да следва умерен курс през цялата година поради ограничаващите ефекти на цените на стоките и вноса. Развитието на очакванията за инфлацията, условията на вътрешното търсене и цените на производителите допринесоха за умерена тенденция в основните показатели за инфлация. Въпреки неотдавнашното поевтиняване на турската лира поради глобалното развитие, продължителният рязък спад на цените на суровините, особено на суровия петрол и металите, влияе благоприятно на инфлацията. Докато ръстът на единичните разходи в резултат от намаляването на производството и продажбите се следи отблизо, дезинфлационните ефекти от условията на съвкупното търсене се оценяват да се увеличават. В това отношение се счита, че рисковете при прогнозата за инфлация в края на годината са в низходящ ред. Съответно Комитетът реши да намали 100 базисни пункта в лихвения процент. Комитетът оценява, че поддържането на устойчив процес на дезинфлация е ключов фактор за постигане на по-нисък държавен риск, по-ниски дългосрочни лихвени проценти и по-силно икономическо възстановяване. Поддържането на процеса на дезинфлация в съответствие с целевия път изисква продължаване на предпазлива парична позиция. В тази връзка паричната позиция ще се определя, като се вземат предвид показателите за основната тенденция на инфлация, за да се гарантира продължаването на процеса на дезинфлация. Централната банка ще продължи да използва всички налични инструменти в изпълнение на целите за ценова стабилност и финансова стабилност. Трябва да се подчертае, че всякакви нови данни или информация могат да накарат Комитета да преразгледа своята позиция.

Международни цени на стоки

Петрол

Цените на всички водещи сортове петрол растат по време на втората търговска сесия за седмицата 18-22.02.2020 г. Цената на Brent се увеличава с 0,03 долара за барел или с 0,09% до 34,840 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 16,21%. Цената на суровия петрол се увеличава с 0.65 долара за барел или 2.01% до 32,460 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 25.91%. Още вчера 18.05.2020 г. петролът постигна двумесечен връх на цената, след като пазарите видяха признаци на леко нарастване на търсенето, причинено от разхлабването на мерките срещу коронавируса. Докато през април почти 4 млрд. души са били засегнати от правителствените политики срещу заболяването, днес 3,7 млрд. са в зони, в които те вече не важат със същата сила. Положителен сигнал е, че Китай, който е най-големият вносител на суровината, увеличи търсенето си до стойности, близки с тези от преди пандемията, като то вече е почти 13 млн. барела дневно, въпреки че части от страната бяха затворени заради втора вълна от коронавирус. Но не всички виждат задържане на поскъпването на суровините. "

Цените на всички водещи сортове петрол растат по време на втората търговска сесия за седмицата 18-22.02.2020 г. Цената на Brent се увеличава с 0,03 долара за барел или с 0,09% до 34,840 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 16,21%. Цената на суровия петрол се увеличава с 0.65 долара за барел или 2.01% до 32,460 долара за барел във вторник, 19 май. За седмицата увеличението е 25.91%. Още вчера 18.05.2020 г. петролът постигна двумесечен връх на цената, след като пазарите видяха признаци на леко нарастване на търсенето, причинено от разхлабването на мерките срещу коронавируса, посочва Ник Кънингам за Oilprice. Докато през април почти 4 млрд. души са били засегнати от правителствените политики срещу заболяването, днес 3,7 млрд. са в зони, в които те вече не важат със същата сила. Положителен сигнал е, че Китай, който е най-големият вносител на суровината, увеличи търсенето си до стойности, близки с тези от преди пандемията, като то вече е почти 13 млн. барела дневно, въпреки че части от страната бяха затворени заради втора вълна от коронавирус. Покачването на търсенето съвпада с драстично понижение на добива, което само от ОПЕК+ възлиза на -9,7 млн. барела дневно в сравнение с предишните му нива. Ниските цени на петрола също принудиха производителите в САЩ да понижат добива, който през следващия месец може да се свие с 2 млн. барела спрямо предишните си нива, а в Канада - с 1 млн. барела дневно. Но не всички виждат задържане на поскъпването на суровините.

Май 2020 г.

Според Rystad Energy инвенториите, въпреки свиването си от почти 50% спрямо пика през април, все още са твърде високи. "А въпреки цялата еуфория, ние вярваме, че все още е препоръчително да се подхожда с внимание - според нас ще минат поне няколко години, преди търсенето да се върне на предкризисното равнище", посочват и от Commerzbank. Тяхната прогноза съвпада с тази на председателя на Федералния резерв Джеръм Пауъл, който също посочи, че ще минат години, преди възстановяването да започне да се усеща. Това означава, че оптимизмът на инвеститорите, който доведе до ценовото покачване, засега може да е предварителен.

Селскотопански стоки

През втората седмица на месец май пшеницата в САЩ продължава да спада с нови 7,00 долара до 215,00 долара/тон. Пшеницата във Франция също слезе с 1,00 евро до 202,00 евро/тон. След като страните от Черноморския регион обявиха ограничаване на износа, цените в Украйна и в Русия за трета поредна седмица останаха с нулева промяна на еднаквите 226,00 долара/тон. При царевичката за САЩ имаше повишение с 7,00 долара до 153,00 долара/тон в Чикаго, вероятно вследствие на страховете за реколтата при настъпилото известно засушаване. Царевичката е без промяна в Украйна – 173,00 долара/тон и помръдване във Франция с минус 1,00 евро до 164,50 евро/тон. Ечемикът в Украйна след като беше в застои поевтиня с 8,00 долара до цена 175,00 долара/тон, във Франция леко възстановяване с плюс 1,00 евро и 164,00 евро/тон. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД се появиха нови оферти за покупка на големи количества хлябна пшеница от стара реколта на 250,00 лева/тон, продавачите се приближиха със сваляне на котировките на 310,00 лева/тон. Царевичката също слезе до 250,00 лева/тон за предлагането. Всички цени са без ДДС.

Обзор на Софийска стокова борса АД 12-15.05.2020 г. През втората седмица на месец май пшеницата в САЩ продължава да спада с нови 7,00 долара до 215,00 долара/тон. Пшеницата във Франция също слезе с 1,00 евро до 202,00 евро/тон. След като страните от Черноморския регион обявиха ограничаване на износа, цените в Украйна и в Русия за трета поредна седмица останаха с нулева промяна на еднаквите 226,00 долара/тон. При царевичката за САЩ имаше повишение с 7,00 долара до 153,00 долара/тон в Чикаго, вероятно вследствие на страховете за реколтата при настъпилото известно засушаване. Царевичката е без промяна в Украйна – 173,00 долара/тон и помръдване във Франция с минус 1,00 евро до 164,50 евро/тон. Ечемикът в Украйна след като беше в застои поевтиня с 8,00 долара до цена 175,00 долара/тон, във Франция леко възстановяване с плюс 1,00 евро и 164,00 евро/тон. При рапицата в Европейския съюз /Euronext/ котировките останаха на старите нива от 374,25 евро/тон. Нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам добави 2,00 долара до 737,00 долара/тон, а рафинираната захар след дълъг тренд надолу и сериозно увеличение за миналата седмица, сега продължи нагоре с плюс 7,20 долара до 355,20 долара/тон на борсата в Лондон, доставка май 2020 г. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД се появиха нови оферти за покупка на големи количества хлябна пшеница от стара реколта на 250,00 лева/тон, продавачите се приближиха със сваляне на котировките на 310,00 лева/тон. Царевичката също слезе до 250,00 лева/тон за предлагането, а при маслодайния слънчоглед търсенето върви нагоре с 650,00-660,00 лева/тон, продавачите котират 700,00 лева/тон. Всички цени са без ДДС.

Май 2020 г.

БЪЛГАРИЯ: АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

За януари – март 2020 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 887,6 млн. евро (1,4% от БВП) при излишък от 423,2 млн. евро (0,7% от БВП) за януари – март 2019 г. За януари – март 2020 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 501,6 млн. евро (0,8% от БВП) при излишък от 229,9 млн. евро (0,4% от БВП) за януари – март 2019 г. За януари – март 2020 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 338,1 млн. евро (0,5% от БВП) при дефицит от 347,1 млн. евро (0,6% от БВП) за същия период на 2019 г. Сметката за първичния доход, където влизат нетните постъпления от дивиденди и парите на временно работещите извън страната, е на минус от 182 млн. евро през януари - март, а при вторичния доход, където са включени европейските средства, нетната сума леко нараства с 6,4 млн. евро до 558 млн. евро на годишна база.

По предварителни данни на БНБ текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 88,8 млн. евро при излишък от 16,5 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 887,6 млн. евро (1,4% от БВП) при излишък от 423,2 млн. евро (0,7% от БВП) за януари – март 2019 г. За март 2020 г. салдото по текущата сметка е отрицателно и възлиза на 40 млн. евро при дефицит от 25,2 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 501,6 млн. евро (0,8% от БВП) при излишък от 229,9 млн. евро (0,4% от БВП) за януари – март 2019 г. Търговското салдо за март 2020 г. е отрицателно в размер на 170,9 млн. евро при дефицит от 135,4 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 338,1 млн. евро (0,5% от БВП) при дефицит от 347,1 млн. евро (0,6% от БВП) за същия период на 2019 г. Износът на стоки е 2247,4 млн. евро за март 2020 г., като намалява със 140,3 млн. евро (5,9%) в сравнение с този за март 2019 г. (2387,6 млн. евро). За януари – март 2020 г. износът е 7031,5 млн. евро (10,8% от БВП), като нараства със 7,8 млн. евро (0,1%) в сравнение с този за същия период на 2019 г. (7023,7 млн. евро, 11,6% от БВП). Износът за януари – март 2019 г. нараства на годишна база с 9,6%. Вносът на стоки за март 2020 г. е 2418,2 млн. евро, като намалява със 104,7 млн. евро (4,2%) спрямо март 2019 г. (2523 млн. евро). За януари – март 2020 г. вносът е 7369,6 млн. евро (11,3% от БВП), като намалява с 1,3 млн. евро. (0,02%) спрямо същия период на 2019 г. (7370,9 млн. евро, 12,1% от БВП). Вносът за януари – март 2019 г. нараства на годишна база с 6,6%. Салдото по услугите е положително в размер на 144 млн. евро при положително салдо от 134,9 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е положително в размер на 463,3 млн. евро (0,7% от БВП) при положително салдо от 394 млн. евро (0,6% от БВП) за януари – март 2019 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) е отрицателно в размер на 62,1 млн. евро при отрицателно салдо от 112,9 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е отрицателно в размер на 181,9 млн. евро (0,3% от БВП) при отрицателно салдо от 369,8 млн. евро (0,6% от БВП) за януари – март 2019 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 48,9 млн. евро при положително салдо от 88,1 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е положително в размер на 558,3 млн. евро (0,9% от БВП) при положително салдо от 552,9 млн. евро (0,9% от БВП) за същия период на 2019 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 128,8 млн. евро при положителна стойност от 41,7 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. капиталовата сметка е положителна – 386 млн. евро (0,6% от БВП), при положителна стойност от 193,3 млн. евро (0,3% от БВП) за януари – март 2019 г. Финансовата сметка за март 2020 г. е положителна в размер на 103,2 млн. евро при положителна стойност от 49,9 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. финансовата сметка е положителна – 448,6 млн. евро (0,7% от БВП), при положителна стойност от 441,7 млн. евро (0,7% от БВП) за същия период на 2019 г. Салдото по статия Преки инвестиции е положително в размер на 7,3 млн. евро при отрицателно салдо от 49,2 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е отрицателно в размер на 249,3 млн. евро (0,4% от БВП) при отрицателно салдо от 94,5 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2019 г. Преките инвестиции – активи се понижават с 14,9 млн. евро при увеличение с 202 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те нарастват с 2,1 млн. евро при повишение със 162,2 млн. евро (0,3% от БВП) за същия период на 2019 г. Преките инвестиции – пасиви намаляват с 22,2 млн. евро при повишение с 251,2 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те нарастват с 251,4 млн. евро (0,4% от БВП) при увеличение с 256,7 млн. евро (0,4% от БВП) за януари – март 2019 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 327,5 млн. евро при положителна стойност от 221,4 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е положително в размер на 529,6 млн. евро (0,8% от БВП) при положително салдо от 256,6 млн. евро (0,4% от БВП) за същия период на 2019 г. Портфейлните инвестиции – активи за март 2020 г. нарастват с 225,6 млн. евро при увеличение със 102,1 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те нарастват с 484,3 млн. евро (0,7% от БВП) при увеличение със 145,7 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2019 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за март 2020 г. се по-

Май 2020 г.

нижават със 101,9 млн. евро при намаление със 119,2 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. портфейлните инвестиции – пасиви намаляват с 45,3 млн. евро (0,1% от БВП) при намаление със 110,9 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2019 г. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на 1978,3 млн. евро при отрицателно салдо от 353,1 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. салдото е отрицателно в размер на 1376,5 млн. евро (2,1% от БВП) при положително салдо от 441,3 млн. евро (0,7% от БВП) за януари – март 2019 г. Други инвестиции – активи намаляват с 2010,8 млн. евро при понижаване със 112,7 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те се понижават с 1653,1 млн. евро (2,5% от БВП) при увеличение със 727,9 млн. евро (1,2% от БВП) за същия период на 2019 г. Други инвестиции – пасиви за март 2020 г. се понижават с 32,4 млн. евро при увеличение с 240,4 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те намаляват с 276,6 млн. евро (0,4% от БВП) при увеличение с 286,5 млн. евро (0,5% от БВП) за същия период на 2019 г. Резервните активи на БНБ се повишават с 1765,7 млн. евро през отчетния месец при увеличение с 231,5 млн. евро за март 2019 г. За януари – март 2020 г. те нарастват с 1538 млн. евро (2,4% от БВП) при понижаване със 133,2 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2019 г. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 14,5 млн. евро при положителна стойност от 33,4 млн. евро за март 2019 г. По предварителни данни за януари – март 2020 г. статията е отрицателна в размер на 439,1 млн. евро (0,7% от БВП) при положителна стойност от 18,5 млн. евро (0,03% от БВП) за същия период на 2019 г.

България: Платежен баланс	Март 2019	Март 2020	Промяна млн. евро	Януари - Март 2019	Януари - Март 2020 г	Промяна млн. евро
Текуща и капиталова сметка	16.5	88.5	72.0	423.2	887.6	464.4
Текуща сметка	-25.2	-40.0	-14.8	229.9	501.6	271.7
Търговски баланс	-0.4	-26.9	-26.5	46.9	129.5	82.6
Първичен доход, нето	-112.9	-62.1	50.8	-369.8	-181.9	187.9
Вторичен доход, нето	88.1	48.9	-39.2	552.9	558.3	5.4
Капиталова сметка	41.7	128.8	87.1	193.3	386.0	192.7
Капиталови трансфери, нето	7.8	94.8	87.0	138.5	277.8	139.3
Финансова сметка	49.9	102.7	52.8	441.7	448.6	6.9
Източник: БНБ						

Преки чуждестранни инвестиции

За януари – март 2020 г. размерът на преките инвестиции в България е 254,4 млн. евро (0,4% от БВП), като е по-голям със 105,8 млн. евро (71,2%) от този за януари – март 2019 г. (положителен поток от 148,6 млн. евро, 0,2% от БВП). През март 2020 г. потокът е отрицателен и възлиза на 2,1 млн. евро, при положителен поток от 106,9 млн. евро за март 2019 г.

По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в страната за януари – март 2020 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, е положителен в размер на 254,4 млн. евро (0,4% от БВП), като е по-голям със 105,8 млн. евро (71,2%) от този за януари – март 2019 г. (положителен поток от 148,6 млн. евро, 0,2% от БВП). През март 2020 г. потокът е отрицателен и възлиза на 2,1 млн. евро, при положителен поток от 106,9 млн. евро за март 2019 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 46,5 млн. евро за януари – март 2020 г. Той е по-голям с 397,1 млн. евро от този за януари – март 2019 г., който е отрицателен в размер на 443,6 млн. евро. Нетният поток от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти е отрицателен в размер на 0,3 млн. евро, при положителен нетен поток от 2,2 млн. евро за януари – март 2019 г. По предварителни данни, статия Реинвестиране на печалба (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) е положителна и възлиза на 179,8 млн. евро, при положителна стойност от 156,9 млн. евро за януари – март 2019 г. Нетният поток по подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) възлиза на 121,2 млн. евро, при положителна стойност от 435,3 млн. евро за януари – март 2019 г. Най-големите нетни потоци по преки инвестиции в страната за януари – март 2020 г. са от Нидерландия (190 млн. евро), Израел (40 млн. евро) и Обединеното кралство (16,6 млн. евро). По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в чужбина за януари – март 2020 г. възлиза на 5,2 млн. евро (0,01% от БВП), при 54,1 млн. евро (0,1% от БВП) за януари – март 2019 г. През март 2020 г. нетният поток възлиза на 5,2 млн. евро, при 57,7 млн. евро за март 2019 г. Съгласно предварителните данни, размерът на преките инвестиции в страната към четвърто тримесечие на 2019 г. е 46 160 млн. евро, при 44 002 млн. евро в края на 2018 г. Подстатия Дялов капитал и реинвестиране на печалба е в размер на 36 345,2 млн. евро, като нараства с 1561,4 млн. евро спрямо декември

Май 2020 г.

2018 г. (34 783,8 млн. евро). Подстатия Дългови инструменти е в размер на 9814,8 млн. евро и нараства с 596,6 млн. евро спрямо декември 2018 г. (9218,2 млн. евро).

България: Преки инвестиции	Март 2019	Март 2020	Януари - Март 2019	Януари - Март 2020 г	Промяна млн. евро на месечна база	Промяна млн. евро на годишна база
Преки инвестиции нето	-49.2	7.3	-94.5	-249.3	56.5	-154.8
Преки инвестиции в чужбина	57.7	5.2	54.1	5.2	-52.5	-48.9
Дялов капитал	65.6	0.6	74.2	2.2	-65.0	-72.0
Реинвестиране на печалба	-11.3	-0.6	74.2	-2.0	10.7	-76.2
Дългови инструменти	3.4	5.2	4.1	4.9	1.8	0.8
Преки инвестиции в страната	106.9	-2.1	148.6	254.4	-109.0	105.8
Дялов капитал	108.5	-20.2	-443.6	-46.5	-128.7	397.1
Реинвестиране на печалба	-8.4	59.9	156.9	179.8	68.3	22.9
Дългови инструменти	6.7	-41.8	435.3	212.2	-48.5	-223.1
Източник: БНБ						

Международни резерви

През април 2020 г. международните резерви на БНБ възлизат на 53,7 млрд. лв. (27,4 млрд. евро) и се увеличават с 3.6% на месечна база и с 10,7% на годишна база, поддържайки стабилността на Валутния борд в България.

По предварителни данни на БНБ рез април 2020 г. международните резерви на БНБ възлизат на 53,7 млрд. лв. (27,4 млрд. евро) и се увеличават с 3.6% на месечна база и с 10,7% на годишна база и 12% спрямо края на 2019 г. , поддържайки стабилността на Валутния борд в България. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на чуждестранните резерви към краткосрочния външен дълг е 303.5% по последни данни на БНБ към февруари 2020 г. спрямо 294.2% към края на 2019г. и 304% към края на февруари 2019г.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП

В публикуваната пролетна икономическата прогноза за 2020 г. Европейската Комисия (ЕК) отбелязва, че икономиката на еврозоната ще се свие с рекордните 7¼ % през 2020 г. и ще отбележи растеж от 6¼ % през 2021 година. Предвижда се икономиката на ЕС да се свие със 7½ % през 2020 г. и да отбележи растеж от около 6 % през 2021 година.

ЕК очаква реалният БВП на България да се свие до 7,2 % през 2020 г., до голяма степен повлиян от неблагоприятното въздействие на предприетите мерки за ограничаване на разпространението на пандемията. С постепенното вдигане на ограничителните мерки се очаква възстановяване на икономическата активност през втората половина на годината. Предвижда се вътрешното търсене да се засили още през третото тримесечие и да продължи да расте в четвъртото. ЕК очаква растежът да се възстанови през 2021 г. до 6 %, което частично ще компенсира спада през 2020 година. Възстановяването ще бъде задвижено от частното потребление, с подобряването на пазара на труда. Растежът ще бъде също благоприятно повлиян от очакваното възстановяване на износа, но се очаква по-бавен път на възстановяване на инвестиционната дейност. ЕК прогнозира равнището на безработица да се увеличи значително поради въведените ограничителни мерки за разпространението на COVID-19, което отчасти ще се дължи и на връщането на работници от чужбина. Очаква се нивото на безработица да се увеличи до 7 % през 2020 г., след като достигна исторически нива от 4,2 % през 2019 година. През 2021 г. се прогнозира частично възстановяване на заетостта, като безработицата ще намалее до 5,8 %. Номиналното нарастване на заплатите се очаква да бъде умерено до 3,4 % през 2020 г. и 2,3 % през 2021 година. Също така шокът върху международните цени на петрола ще ограничава инфлацията. От Комисията очакват инфлацията да спадне до 1,1 % през 2020 г. и да остане на това ниво през 2021 година. ЕК отбелязва, че фискалната политика е в подкрепа на системата на здравеопазването и на икономиката на България, като в условията на пандемията тя стартира от силна позиция. През 2019 г. бюджетният излишък достигна 2,1 % от БВП. Като част от пакета на мерки за ограничаване на пандемията и нейното въздействие, правителството обяви големи разходи за медицинско оборудване, надбавки и увеличения на заплати за работещите в системите на здравеопазване и сигурността, както и субсидии, отлагане на данъци, държавни гаранции и преразпределяне на инвестиционни фондове в подкрепа на икономиката. Бюджетният дефицит се очаква да бъде 2,8 % от БВП през 2020 г., след четири години излишък. При допускане за непроменени политики през 2021 г., от ЕК прогнозират бюджетният дефицит да се намали до 1,8 % от БВП. Очаква се държавният дълг да се увеличи и достигне 25,5 % от БВП през 2020 г. и 25,4 % през 2021 г., като резултат от първичния дефицит, свиване-

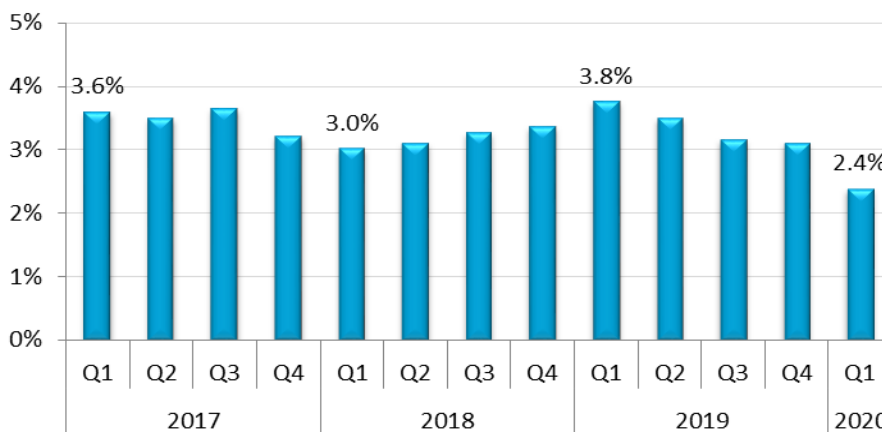
Май 2020 г.

то през БВП и някои мерки за подкрепа на ликвидността в икономиката, които не се отразяват на бюджетния дефицит, а на дълга. ЕК обобщава, че силните позиции на българската икономика по отношение на положителните външни баланси и фискална позиция, преди избухването на COVID-19, би трябвало да помогнат за възстановяването от големия икономически шок, причинен от пандемията.

През първото тримесечие на 2020 г. БВП на България нараства с 0,3% на тримесечна база и с 2,4% на годишна база. БВП на България ще се свие през 2020 г. заради причинената от коронавируса криза. ЕБВР прогнозира спад на БВП на България от -5% и бързо възстановяване и ръст на brutния вътрешен продукт на страната ни от 4% през 2021 г. Според прогнозата на Европейската комисия икономиката на България ще се свие със -7,2% през 2020 г. Световната банка и Международния валутен фонд (МВФ) прогнозира спад на БВП на България, съответно от -3,7% и -4% за 2020 година. Значителният спад в потреблението на услуги и стоки за дълготрайна употреба се очаква да засегне особено силно малките и средните предприятия. Нашата прогноза е за спад на икономиката през 2020 г. с -10% и бързо възстановени на растежа на БВП през 2021г. от 4%.

Разпространението на COVID-19 и предприетите мерки след 13 март 2020 г. повлияха значително на икономическите резултати и върху българската икономика за първото тримесечие на 2020 г. Брутния вътрешен продукт на България нарасна с 2,4% на годишна база през първото тримесечие на 2020 г., след ръст от 3,1% през предходното тримесечие. Това е най-бавният темп на разрастване от третото тримесечие на 2014 г. На тримесечна база икономиката се разраства с 0,3%, най-малко от първото тримесечие на 2014 г., в сравнение с ръст от 0,8% през предходния период. Очакванията са, че това са само първоначалните ефекти на отслабване на крайното потребление, което заема основен дял в БВП, още преди коронакризата реално да засегне световната икономика, включително и българската. Неблагоприятните перспективи бяха подчертани от прогнозата на Европейската комисия от 6 май за безпрецедентния срив от 7,4% на икономиката в Европейския съюз за тази година, най-лошата рецесия в неговата история. Тази страшна прогноза предполага, че вирусът ще се държи под контрол, докато страните членки постепенно премахват блокирането. На годишна база в края на първото тримесечие крайното потребление регистрира положителен икономически растеж от 4,1%. Бруто образуването на основен капитал отчита спад от 5,3% през първото тримесечие на 2020 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година. Износът на стоки и услуги се увеличава с 1,1%, докато вносът на стоки и услуги намалява с 0,6%. В номинално изражение БВП достига 25,146 млрд. лв. в края на март. Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на годината е 21,481 млрд. лв. Традиционно най-голям дял от БВП заема крайното потребление (84,9%), което в стойностно изражение възлиза на 21,346 млрд. лв. През първото тримесечие на 2020 г. бруто капиталобразуването е 3,649 млрд. лв. и заема 14,5% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е положително. Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2020 г. принос за регистрирания икономически растеж по сезонно изгладени данни спрямо четвъртото тримесечие на 2019 г. има увеличението на износа на стоки и услуги с 0,1%. Важно е да се уточни, че експресните оценки за БВП се основават на предварителни месечни и тримесечни данни, които обикновено са обект на последващи актуализации и ревизии. Според ЕБВР БВП на България ще се свие с -5% през тази година заради причинената от коронавируса криза. Банката очаква бързо възстановяване и ръст на brutния вътрешен продукт на страната ни от 4% през 2021 г. Очакванията на ЕБВР за икономическия спад през тази година са по-оптимистични в сравнение с прогнозата на Европейската комисия от -7,2% за тази година. Световната банка и Международния валутен фонд (МВФ) прогнозира спад от, съответно от -3,7% и -4% за тази година. Значителният спад в потреблението на услуги и стоки за дълготрайна употреба се очаква да засегне особено силно малките и средните предприятия. Нашата прогноза е за спад на икономиката през 2020 г. с -10% и бързо възстановени на растежа на БВП през 2021г. от 4%.

Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година, сезонно изгладени данни



Май 2020 г.

Бизнес климат

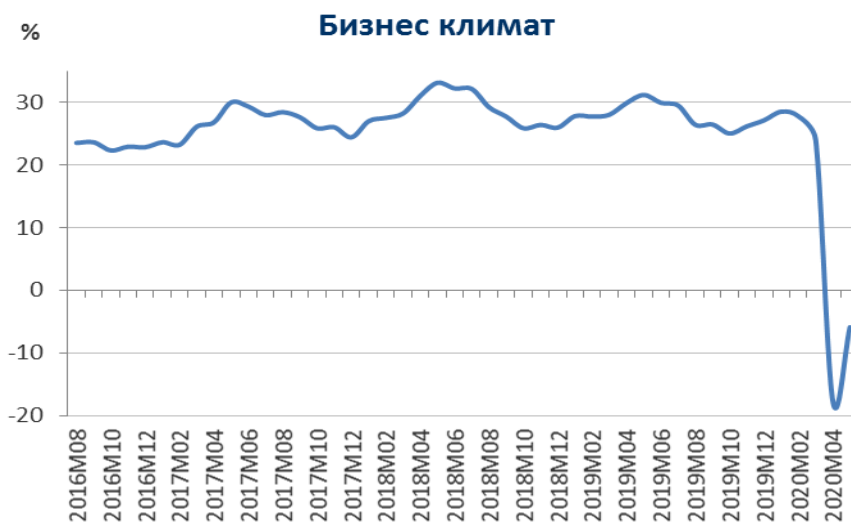
През май 2020 г. стопанската конюнктура в страната отбелязва положителна промяна в сравнение с последните три месеца. Общият показател на бизнес климата се покачва с 11.8 пункта спрямо април в резултат на позитивните мнения на стопанските ръководители от всички наблюдавани сектори - промишленост, строителство, търговия на дребно и услуги.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ се повишава с 11.4 пункта, което се дължи на по-благоприятните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно настоящата производствена активност се оценява като намалена, докато прогнозите за дейността през следващите три месеца са по-позитивни. Най-сериозните затруднения за бизнеса остават несигурната икономическа среда, недостатъчното търсене от страната, недостатъчното търсене от чужбина и факторът „други“. Относно продажните цени в промишлеността по-голяма част от мениджърите предвиждат те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През май съставният показател „бизнес климат в строителството“ нараства със 17.3 пункта главно поради оптимистичните очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. По тяхно мнение настоящата строителна активност остава намалена, докато прогнозите им за следващите три месеца са по-благоприятни. Основната пречка за развитието на дейността в отрасъла продължава да е несигурната икономическа среда, посочена от 70.1% от предприятията. На второ и трето място остават затрудненията, свързани с недостига на работна сила и фактора „други“. Строителните предприемачи предвиждат известно повишение на продажните цени в сектора, макар преобладаващата част от тях да очакват те да запазят своето равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ се покачва с 16.2 пункта в резултат на подобрените прогнози на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата регистрира и повишени очаквания по отношение на обема на продажбите и поръчките от доставчиците (както от вътрешния, така и от външния пазар) през следващите три месеца. Несигурната икономическа среда продължава да е основният проблем за развитието на бизнеса. Регистрирано е и нарастване на негативното влияние на фактора „недостатъчното търсене“, който измества на трето място затрудненията, свързани с конкуренцията в бранша. Относно продажните цени търговците очакват те да останат без промяна през следващите три месеца.

Услуги. През май съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ се увеличава с 2.5 пункта, което се дължи на по-благоприятните очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. По отношение на търсенето на услуги настоящата тенденция се оценява като намалена, докато очакванията за следващите три месеца леко се подобряват. Факторите „несигурна икономическа среда“, „недостатъчно търсене“ и „други“ продължават да затрудняват в най-голяма степен дейността на предприятията. По отношение на продажните цени в сектора на услугите мениджърите предвиждат те да запазят своето равнище през следващите три месеца.



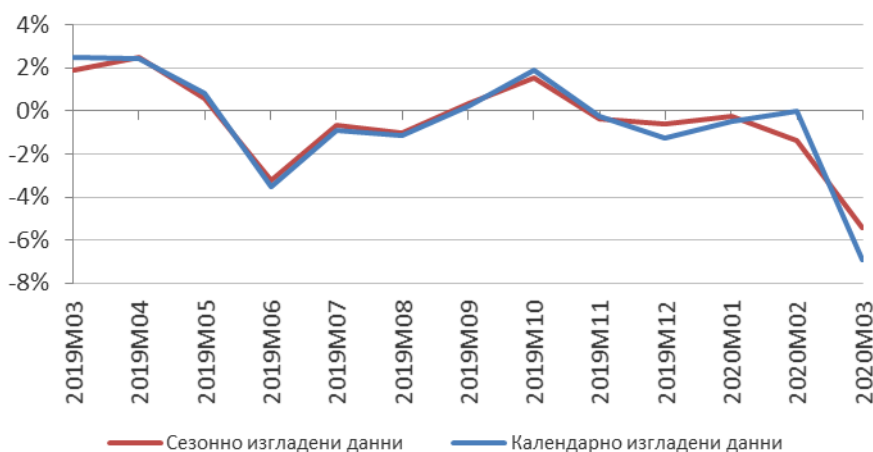
Май 2020 г.

Промишлено производство

По предварителни данни през март 2020 г. сезонно изгладеният индекс на промишленото производство намалява с 5,1% в сравнение с февруари 2020 година. През март 2020 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран спад от 6,9% спрямо съответния месец на 2019 година.

По предварителни данни НСИ през март 2020 г. сезонно изгладеният индекс на промишленото производство намалява с 5,1% в сравнение с февруари 2020 година. През март 2020 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран спад от 6,9% спрямо съответния месец на 2019 година. През март 2020 г. понижение спрямо предходния месец е регистрирано в преработващата промишленост - с 6,9%, а увеличение - при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5,6%, и в добивната промишленост - с 1,0%. По-значителен спад в преработващата промишленост се наблюдава при: производството, некласифицирано другаде - с 59,8%, производството на мебели - с 25,0%, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 21,8%, обработката на кожи; производството на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм - с 18,5%. Съществено увеличение е регистрирано при: производството на лекарствени вещества и продукти - с 14,4%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 9,9%. На годишна база спад на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 9,8%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,4%, а ръст - в добивната промишленост - с 12,3%. По-значително намаление в преработващата промишленост спрямо съответния месец на предходната година се наблюдава при: производството, некласифицирано другаде - с 46,4%, обработката на кожи; производството на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм - с 31,0%, производство на облекло - с 26,0%, производството на мебели - с 24,9%. Най-голямо увеличение е отчетено при: ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 12,2%, производството на хранителни продукти - с 8,3%, производството на лекарствени вещества и продукти - с 4,8%.

Индекс на промишленото производство, % на годишна база



Търговия на дребно

По предварителни сезонно изгладени данни през март 2020 г. се наблюдава спад на оборота по съпоставими цени в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети с 18,1% спрямо предходния месец.

По предварителни сезонно изгладени данни на НСИ през март 2020 г. при оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени се наблюдава спад с 18,1% спрямо предходния месец. През март 2020 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, намалява с 14,6% в сравнение със същия месец на предходната година. През март 2020 г. е регистриран спад на оборота спрямо предходния месец при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 36,7%, и в търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали - с 25,6%. Увеличение на оборота е регистрирано в търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1,9%.

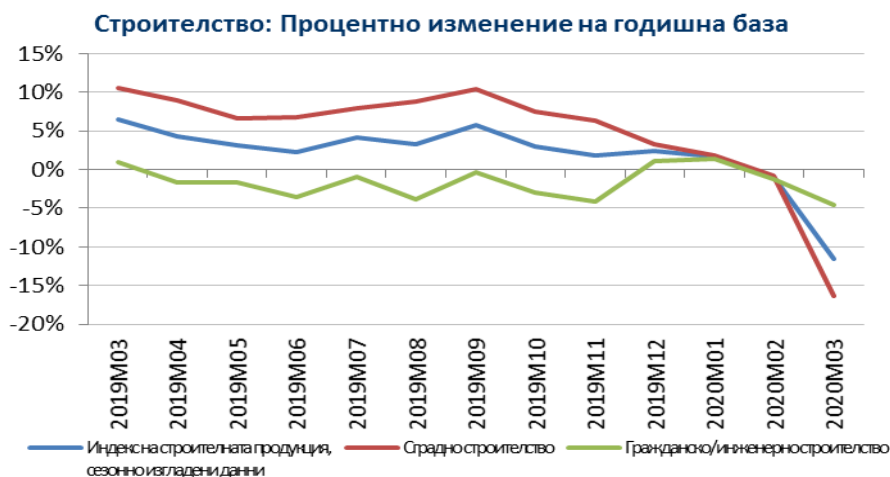
При търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали най-голям спад е отчетен в: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 66,5%, търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 41,3%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 28,7%. Увеличение на оборота е регистрирано при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности - с 1,9%. През март 2020 г. в сравнение със същия месец на 2019 г. оборотът намалява при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали (с 37,1%) и при търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали (с 18,8%). Увеличение е отчетено при търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия (с 3,4%). По-значителен спад при търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали е регистриран при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 63,1%, търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 40,4%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 19,8%. Увеличение е регистрирано при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 14,4%, и при търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 5,0%.



Строителство

През март 2020 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 11,2% под равнището от предходния месец. През март 2020 г. в сравнение със същия месец на 2019 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция намалява с 14,0%.

По предварителни данни на НСИ през март 2020 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 11,2% под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват намаление от 14,0% на строителната продукция през март 2020 г. в сравнение със същия месец на 2019 година. През март 2020 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от сградното строителство намалява с 15,3%, а от гражданското/инженерното строителство - с 5,3%. На годишна база понижението на календарно изгладения индекс на строителната продукция през март 2020 г. се определя от отрицателния темп при сградното строителство, където спадът е с 16,8%, а при гражданското/инженерното строителство - с 9,8%.



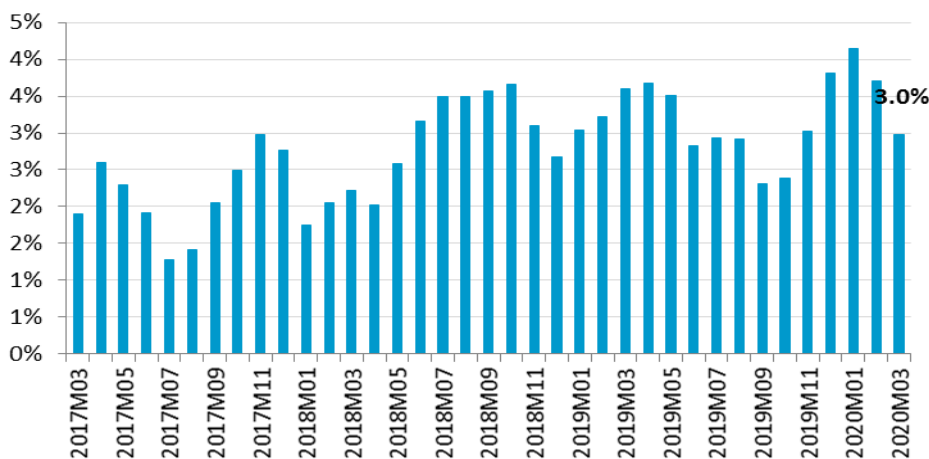
Май 2020 г.

Инфлация

Индексът на потребителските цени за април 2020 г. спрямо март 2020 г. е 99.4%, т.е. месечната инфлация е минус 0,6%. Инфлацията от началото на годината (април 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е минус 0,3%, а годишната инфлация за април 2020 г. спрямо април 2019 г. е 1,8% и спада под стандарта за „здравословна инфлация“ от 2%. Поевтиняването на стоките и услугите е главно заради ограничителните мерки срещу коронавируса и по-ниските цени на парното и топлата вода. Нашата прогноза за инфлацията за 2020 г. е за -0,5%, след което ще нарасне до 2,5% през 2021 г. и 2% през 2022 г.

По данни на НСИ индексът на потребителските цени за април 2020 г. спрямо март 2020 г. е 99.4%, т.е. месечната инфлация е минус 0,6%. Инфлацията от началото на годината (април 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е минус 0,3%, а годишната инфлация за април 2020 г. спрямо април 2019 г. е 1,8% и спада под стандарта за „здравословна инфлация“ от 2%. Средногодишната инфлация за периода май 2019 - април 2020 г. спрямо периода май 2018 - април 2019 г. е 3,0%. Дефлацията е показател за свиване на търсенето, което кара компаниите да задържат увеличението на цените, вследствие на което се намаляват печалбите и инвестициите. Това води до намаляване на доходите като цяло. През март НСИ отчете срив на потреблението от 18.1% в сравнение с февруари и с 14.6% спрямо същия период на 2019 г. Поевтиняването на стоките и услугите е главно заради ограничителните мерки срещу коронавируса и по-ниските цени на парното и топлата вода. Данните на НСИ показват, че основен принос за покачването на цените на дребно спрямо април 2019 г. имат хранителните продукти като агнешкото месо и яйцата, сиренето, цитрусовите плодове, картофи и захар. При нехранителните съществено увеличение се наблюдава в цените на банковите такси и услуги и таксите за събиране и извърляне на битови отпадъци. Освен в топлоенергията, поевтиняване в нехранителния сектор продължава да се забелязва при автомобилните горива предвид слабото им търсене и ниските петролни цени на пазара. Хармонизиращият индекс на потребителските цени за април 2020 г. спрямо март 2020 г. е 99.6%, т.е. месечната инфлация е минус 0.4%. Инфлацията от началото на годината (април 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е минус 0.4%, а годишната инфлация за април 2020 г. спрямо април 2019 г. е 1.3%. Средногодишната инфлация за периода май 2019 - април 2020 г. спрямо периода май 2018 - април 2019 г. е 2.4%. Нашата прогноза за инфлацията за 2020 г. е за -0,5%, след което ще нарасне до 2,5% през 2021 г. и 2% през 2022 г.

Инфлация на годишна база: 2017 - 2020



ПАЗАР НА ТРУДА

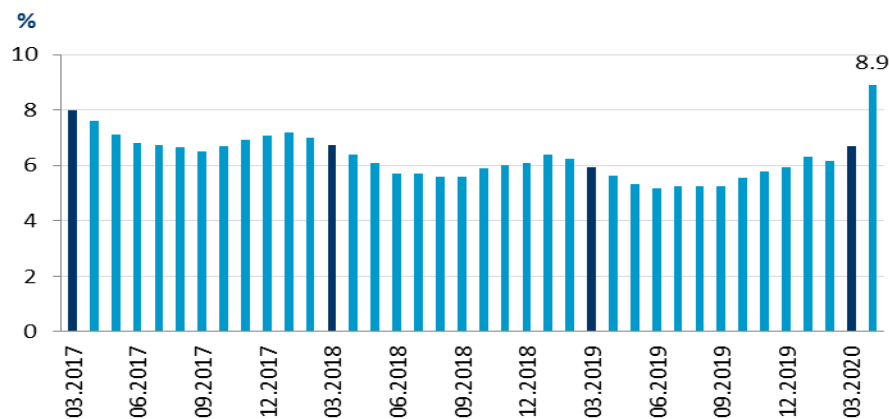
Кризата с коронавируса предизвиква шок на пазара на труда в България. Към края на април 2020 г. регистрираната безработица в България е 8,9% като нараства с 2,2 процентни пункта на месечна база и с 3,3 процентни пункта на годишна база. Общият брой на безработните в бюрата по труда към края на април 2020г. е 292 810, като спрямо март регистрираните са със 72 738 лица повече или се отчита ръст от 33,1%. По последни данни знаем за 45 хил. работници, които ще минат по мярката „60 на 40“, което показва, че тя набира скорост като успешен механизъм за противодействие на безработицата.

По данни на Агенцията по заетостта регистрираната безработица в България през април 2020 г. е 8.9%. Сравнението на месечна база показва увеличение от 2.2 пункта, а на годишна база увеличението е с 3.3 процентни пункта. Общият брой на безработните в бюрата по труда през април е 292 810, като спрямо март регистрираните са със 72 738 лица повече или се отчита ръст от 33,1%.

Май 2020 г.

Постъпилите на работа безработни през април са 12 953. На първичния пазар, въпреки условията на ограничения, въведени с извънредното положение, са постъпили 10 560 безработни – от тях 7 384 с посредничеството на Агенцията по заетостта. На субсидирани работни места по мерки, програми и схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ на работа са устроени 2 393 безработни лица. Новите електронни услуги и възможностите за дистанционна комуникация, т.нар. „скоростни канали“ за работодатели и търсещи работа, въведени в бюрата по труда от началото на извънредното положение, се очертават като причина за постигнатите резултати. Разпределението по сектори на икономиката на започналите работа на първичен пазар показва, че преработващата промишленост (производство на храни и напитки, производство на текстил, химическа и фармацевтична промишленост) е била основният източник на нова заетост през месеца с 46,3% от заетите безработни. Следват търговията – с 21,6% и транспорта – с 9,1% от наетите безработни. Строителството е осигурило работа на 5,7% от устроените на работа безработни. По класове професии започналите работа на първичен пазар през месец април се разпределят както следва: персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната – 2 128 лица; професии, неизискващи специална квалификация – 1 688 лица; машинни оператори и монтажници – 1 388; квалифицирани работници и сродни на тях – 1 045 и др. Наетите специалисти с висше образование през април са 342 лица, като медицинските специалисти са 133 лица, учителите и преподавателите – 87, административните специалисти – 48, ИКТ специалистите – 22 и др.

Равнище на безработица: Агенция по заетостта



През последните седмици слушаме много за кривата на заболяемостта от коронавируса и опитите да се избегне голям пик на заразените чрез мерките за социално дистанциране. Много сходен е аргументът с безработните и мярката „60 на 40“. Целта е да се запазят работни места и да се избегне голям пик в безработицата, а механизмът „60 на 40“ следва да натиска кривата на безработицата надолу – точно както социалното дистанциране натиска кривата на заболяемостта надолу. След няколко седмици ще можем да съпоставим дневните данни за безработицата с повече данни за прилагането на „60 на 40“ и ефектът на механизма ще може да се оцени на практика. По последни данни знаем за 45 хил. работници, които ще минат по мярката „60 на 40“, което показва, че тя набира скорост.

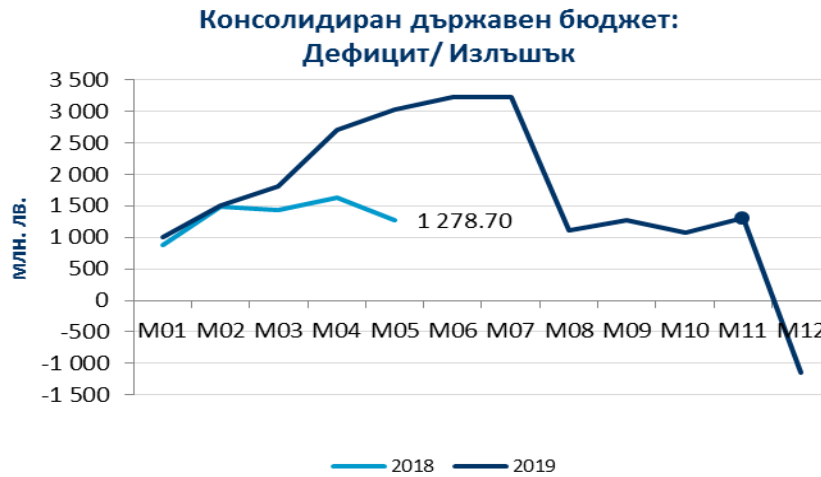
ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Бюджетно салдо

Към края на април 2020 г. бюджетното салдо по КФП на касова основа към месец април 2020 г. е положително в размер на 1 631,5 млн. лв. и се формира от превишение на приходите над разходите по националния бюджет в размер на 1 188,1 млн. лв. и по европейските средства в размер на 443,3 млн. лева. На база на предварителни данни и оценки на МФ за май 2020 г. се очаква превишението на приходите над разходите по консолидираната фискална програма (КФП) да бъде в размер на 1 278,7 млн. лв. (1,1 % от прогнозния БВП).

По данни на МФ към края на април 2020 г. бюджетното салдо по КФП на касова основа към месец април 2020 г. е положително в размер на 1 631,5 млн. лв. и се формира от превишение на приходите над разходите по националния бюджет в размер на 1 188,1 млн. лв. и по европейските средства в размер на 443,3 млн. лева. Размерът на фискалния резерв към 30.04.2020 г. е 11,0 млрд. лв., в т.ч. 10,5 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,5 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. На база на предварителни данни и оценки на МФ за май 2020 г. се очаква превишението на приходите над разходите по консолидираната фискална програма (КФП) да бъде в размер на 1 278,7 млн. лв. (1,1 % от прогнозния БВП).

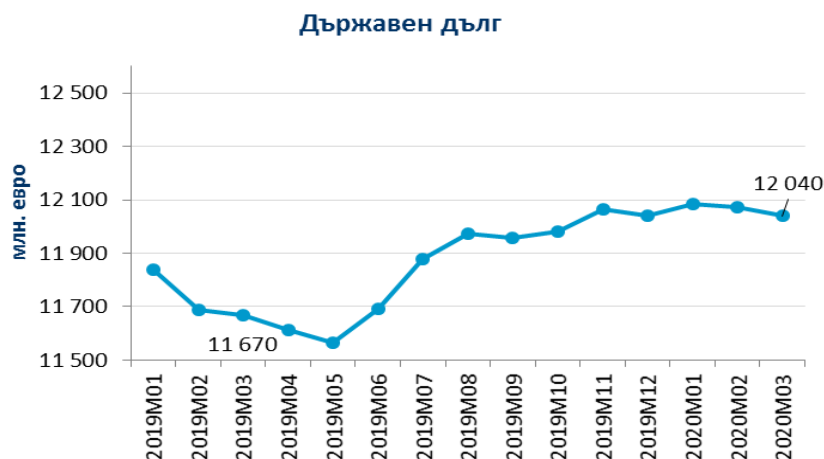
За сравнение отчетеното превишение на приходите над разходите за същия период на 2019 г. бе в размер на 3 025,8 млн. лв. (2,5 % от БВП), което означава, че съпоставено с 2019 г. бюджетното салдо се влошава номинално с 1,75 млрд. лева. Съпоставени със същия период на 2019 г. данъчните и неданъчните приходи по консолидираната фискална програма към май 2020 г. се свиват с 1 463,0 млн. лв., докато постъпленията от помощи нарастват с 360,2 млн. лева. Забавянето в приходите се дължи от една страна на удължаването на срокове по Закона за корпоративното подоходно облагане, Закона за данък върху доходите на физическите лица и Закона за местни данъци и такси със Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с Решение на НС от 13 март 2020 година, и от друга – с негативните ефекти върху постъпленията при повечето основни данъци и осигурителни вноски от въведените ограничения в България и света във връзка с борбата с разпространението на COVID-19. Очаква се негативната тенденция да продължи и през следващите няколко месеца.



Дълг на подсектор „Централно управление“

Към края на април 2020 г. дълга на подсектор „Централно управление възлиза на 24 708,5 млн. лева и заема 21,1% от БВП

По данни на МФ към края на април 2020 г. дълга на подсектор „Централно управление възлиза на 24 708,5 млн. лева. Вътрешните задължения са 6 276,6 млн. лева, а външните 18 431,9 млн. лева. В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 21,1 %, като делът на вътрешния дълг е 5,4 %, а на външния дълг – 15,7 %. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 25,4 %, а външните – от 74,6 %. Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 30 април 2020 г. е в размер на 125,0 млн. лева. Вътрешните гаранции са 64,6 млн. лева, а външните – 60,4 млн. лева. Съотношението гарантиран дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,1 %. Съгласно водения от Министерството на финансите, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на април 2020 г. достига до 23 247,0 млн. лева или 19,8 % от БВП. Вътрешните задължения са в размер на 5 956,8 млн. лева, а външните – в размер на 17 290,3 млн. лева. Държавногарантираният дълг през април 2020 г. възлиза на 1 707,8 млн. лева, вътрешните гаранции са 64,6 млн. лева, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП 1,5 %.



БАНКОВ СЕКТОР

Към края на април 2020 г. нетната печалба на банковата система е в размер на 336 млн. лева и намалява с 21% поради негативното влияние на COVID-19 в България. През април 2020 г. активите на банковата система са в размер на 115,8 млрд лева и нарастват с 0,6% на месечна база и с 6,7% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 91,3%. Брутните кредити и аванси от клиенти намаляват с 0,2% на месечна база и нарастват с 5,4% на годишна база до 66.9 млрд. лева (52,7% от БВП). Депозитите от клиенти нарастват с 0.6% на месечна база и с 6,8% на годишна база до 92,8 млрд. лева в края на април. Относителният им дял в БВП е 73,2%.

По данни на БНБ към края на април 2020 г. нетната агрегирана печалба на банковата система към 30 април 2020 г. е 356 млн. лв., или с 98 млн. лв. по-малко от реализираната за същия период на 2019 г. Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, към края на април 2020 г. са 191 млн. лв. (при 110 млн. лв. преди една година).

Показател (BGN 000)	30.04. 2019	30.04. 2020	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	1 007 138	1 011 283	0.4
Разход от лихви	94 546	97 218	2.8
Нетен лихвен доход	912 592	914 065	0.2
Обезценки	110 427	190 587	72.6
Приходи от такси и комисиони	425 059	403 470	-5.1
Разходи за такси и комисиони	64 223	70 123	9.2
Нетен доход от такси	360 836	333 347	-7.6
Административни разходи	544 040	558 370	2.6
Разходи за персонал	294 237	306 523	4.2
Нетен оперативен приход	1 239 677	1 230 569	-0.7
Нетна печалба	454 096	355 673	-21.7

Източник: БНБ, Изчисления ОББ

През април 2020 г. активите на банковата система са в размер на 115,8 млрд лева и нарастват с 0,6% на месечна база и с 6,7% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 91,3%. Брутните кредити и аванси от клиенти намаляват с 0,2% на месечна база и нарастват с 5,4% на годишна база до 66.9 млрд. лева (52,7% от БВП). Кредитите за нефинансови предприятия намаляват с 0.8% на месечна база и отчитат ръст от 2,3% на годишна база. Кредитите за други финансови институции нарастват с 2,3% на месечна база до 4,6 млрд. лева. Кредитите за домакинства и за сектор държавно управление нарастват съответно с 0,1% на месечна база и с 4,5% на годишна база до 24,6 млрд. лева. В това число, ипотечните кредити нарастват с 0,8% на месечна база и с 13.2% на годишна база до 12,9 млрд. лева. Потребителските кредити намаляват с 0,8% на месечна база при ръст от 6,5% на годишна база до размер от 12,5 млрд. лева. Депозитите от клиенти нарастват с 0.6% на месечна база и с 6,8% на годишна база до 92,8 млрд. лева в края на април. Относителният им дял в БВП е 73,2%. Увеличават се депозитите на домакинства с 0.6% на месечна база и със 7,6% на годишна база до 58,7 млрд. лева. Намалява ресурсът от други финансови предприятия с 1,6% на месечна база и 2,1% на годишна база до 3,6 млрд. лева. Депозитите на нефинансови предприятия са в размер на 27,8 млрд. лева и нарастват с 0,2% на месечна база и с 8,8% на годишна база. Валутната структура на общите депозити позициите в левове са 57.1%, тези в евро – 34.4%, а в други валути – 8.5%.

България	30.04.2019	31.12.2019	31.03.2020	30.04.2020	Изменение m/m (%)	Изменение y/y (%)	Изменение yend (%)	Дял в БВП (%)
Показатели за посредничество	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000				
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА (BGN '000)	108 533 835	114 201 141	115 118 210	115 800 809	0.6	6.7	1.4	91.3
Кредити за държавно управление	774 047	932 642	950 093	954 394	0.5	23.3	2.3	0.8
Кредити за нефинансови предприятия	35 749 818	36 572 986	36 879 536	36 589 831	-0.8	2.3	0.0	28.9
Кредити на финансови предприятия	3 290 723	4 594 445	4 531 720	4 635 552	2.3	40.9	0.9	3.7
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	23 631 880	24 193 012	24 670 633	24 686 076	0.1	4.5	2.0	19.5
Жилищни	11 359 046	12 486 585	12 763 657	12 860 138	0.8	13.2	3.0	10.1
Потребителски	11 723 171	12 427 283	12 613 159	12 514 525	-0.8	6.8	0.7	9.9
Микро и други кредити	549 663	-720 856	-706 183	-688 587	-2.5	-225.3	-4.5	-0.5
ОБЩО КРЕДИТИ	63 446 468	66 293 085	67 031 982	66 865 853	-0.2	5.4	0.9	52.7
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	86 363 081	91 853 230	92 244 808	92 805 754	0.6	7.5	1.0	73.2
Депозити на Държавно управление	2 730 447	2 665 018	2 898 388	2 894 316	-0.1	6.0	8.6	2.3
Депозити на Нефинансови предприятия	25 396 989	28 150 012	27 560 671	27 622 699	0.2	8.8	-1.9	21.8
Депозити на Други финансови предприятия	3 644 227	3 422 053	3 625 664	3 568 047	-1.6	-2.1	4.3	2.8
Депозити на Домакинства	54 591 418	57 616 147	58 160 085	58 720 692	1.0	7.6	1.9	46.3
Собствен капитал	13 845 580	14 396 914	14 605 975	14 736 499	0.9	6.4	2.4	11.6
Нетна печалба	454 096	1 674 983	296 146	355 673		-21.7		
Банкови показатели (%)								
ROE	9.8	11.6	8.1	7.2	-0.9	-2.6	-4.4	
ROA	1.3	1.5	1.0	0.9	-0.1	-0.3	-5.2	
Капиталова адекватност	n.a.	20.2	n.a.	n.a.				
Ликвидност на активите	265.9	269.9	261.0	291.8	30.8	25.9	-5.2	
Проблемни кредити	n.a.	6.5	6.5	n.a.				
БВП	115 437 000	115 437 000	126 769 000	126 769 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ, Изчисления ОББ

Собственият капитал в баланса на банковата система се повишава със 131 млн. лв. (0.9%) спрямо края на март и достига 14.7 млрд. лв. към края на април 2020 г. Растежът се дължи на увеличените през месеца внесени капитал и печалба. Отношението на ликвидно покритие на банковата система се увеличава през месеца от 261.0% до 291.8%. Ликвидният буфер в края на април е 28.0 млрд. лв., а нетните изходящи ликвидни потоци са 9.6 млрд. лв.

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като КВС, НСИ, МФ, БНБ, ОИСП, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степента, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и КВС не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.